

ע"פ 20447/03/22 - מדינת ישראל נגד רומן סימנובסקי

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייט

19 יולי 2022

ע"פ 20447-03-22 מדינת ישראל נ' סימנובסקי

בפני כב' הנשיאה אסתר הלמן - אב"ד

כב' השופטת יפעת שטרית

כב' השופטת אוסילה אבו אסעד

מדינת ישראל

המערערת

נגד

רומן סימנובסקי

המשיב

ערעור על הכרעת דינו של בית משפט השלום בנצרת (כב' השופטת ר. שפילברג - כהן) מיום 2/2/22 בת"פ
1732-11-19

נוכחים :

בשם המערערת : עו"ד עודד קם

בשם המשיב : עו"ד גיל דחוח ועו"ד אביטל קליין

המשיב בעצמו

[פרוטוקול הושמט]

פסק דין

השופטת י. שטרית

מבוא:

1. בפנינו ערעור המופנה כנגד הכרעת דינו של בית משפט השלום בנצרת (כב' השופטת רות שפילברג - כהן) מיום 2.2.22 שניתנה בת"פ 1732-11-19.

2. כנגד המשיב הוגש לבית המשפט קמא כתב אישום (מתוקן) (להלן: "כתב האישום"), במסגרתו יוחסה לו עבירה של **איסור הלבנת הון** (165 מקרים) - עבירה לפי סעיף 3(ב)(1) לחוק איסור הלבנת הון,

התש"ס - 2000 (להלן: "חוק איסור הלבנת הון", או "החוק").

3. בהכרעת הדין מיום 2.2.22, זוכה המשיב מהמיוחס לו בכתב האישום.

בערעורה, עותרת המערערת להרשיע את המשיב בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום ולהשיב את הדין לבית המשפט קמא לגזירת עונשו של המשיב.

עובדות כתב האישום:

4. על פי הנטען בכתב האישום, סימן א' בפרק ג' לחוק איסור הלבנת הון, קובע חובות המוטלות על גופים הנותנים שירותים פיננסיים. בין היתר, מסמיכים סעיפים 7(א) ו-7(ב) לחוק, שר בממשלה, לקבוע חובת דיווח על תאגיד בנקאי, בהתקיים תנאים מסוימים.

5. בנק הדואר הינו תאגיד בנקאי, כאמור בסעיף 1 לחוק איסור הלבנת הון, וחלה עליו חובת דיווח כאמור בסעיף 7 לחוק ומכוח צו איסור הלבנת הון (חובת זיהוי, דיווח וניהול רישומים של בנק הדואר למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"א - 2011 (להלן: "צו איסור הלבנת הון", או "הצו").

6. צו איסור הלבנת הון קובע, בין היתר, בסעיף 11(א)(1), כי תאגיד בנקאי ידווח לרשות המוסמכת, על פעולה של הפקדה או משיכה של מזומנים בסכום השווה ערך ל-50,000 ₪ לפחות, למעט פעולה של תשלום חשבונות.

7. במועדים הרלוונטיים לכתב האישום, היה המשיב נותן שירות מטבע, והחזיק בביתו ברחוב צה"ל 8 בעיר צפת עסק למתן שירותי מטבע (להלן: "הצ'יינג").

במועדים הרלוונטיים לכתב האישום, החזיק המשיב וניהל, עבור הצ'יינג', בין היתר, חשבון בנק מס' 23996652 בבנק הדואר סניף 01 (להלן: "חשבון בנק הדואר"), כאשר הוא היה המורשה היחיד לפעול בחשבון זה.

8. בין החודשים מאי 2016 ועד ינואר 2017, פיצל המשיב מאות משיכות יומיות, במזומן ובאמצעות המחאות למשיכה עצמית, מחשבון בנק הדואר אשר בשליטתו, בסכומים גבוהים, כאשר כל אחד מסכומי המשיכה קרוב לסף הדיווח הקבוע בסעיף 11(א)(1) לצו, אולם לא עובר אותו. סה"כ ביצע המשיב 165 פעולות משיכה, כאמור, בסכום מצטבר של 7,942,899 ₪. כל זאת עשה המשיב על אף שידע, כי מוטלת על הבנק חובת דיווח, ובמטרה לגרום לסיכול הדיווח, כאמור.

תשובת המשיב לאישום:

9. בדיון מיום 5.5.20, כפר המשיב במיוחס לו בכתב האישום. כן הוזהר על ידי בא כוחו, כי המחלוקת בין הצדדים הינה משפטית בעיקרה ונוגעת ליסוד הנפשי שבעבירה.

10. בתשובתו בכתב לכתב האישום, כפר המשיב בהאשמות המיוחסות לו בכתב האישום. מהבחינה העובדתית, אישר המשיב, כי אכן ביצע, באמצעות חשבון בנק הדואר בו החזיק, משיכות רבות בסכומים הפחותים אך במעט מהסכום של 50,000 ₪. עם זאת, טען, כי פעל באופן זה שלא במטרה לפגוע בדיווח על פי חוק איסור הלבנת הון, אלא ממניעים אחרים, שאינם פליליים, אותם פירט בהרחבה בתשובתו ואשר עניינם, חיסכון בזמן ויעילות.

11. לאור האמור, הרי שהמחלוקת התמקדה בסוגיית הוכחת היסוד הנפשי שבעבירה, היינו, בשאלה האם המשיב ביצע את המעשים במטרה לסכל את הדיווח המתחייב מהוראות החוק וצו איסור הלבנת הון, אם לאו.

קביעות בית המשפט קמא בהכרעת הדין:

12. בפתח הכרעת דינו, קבע בית המשפט קמא, כי לא הוכח, במידה העולה על ספק סביר, כי המשיב ביצע עבירות על פי החוק לאיסור הלבנת הון, כפי שיוחס לו בכתב האישום. לפיכך, זיכה את המשיב מהמיוחס לו בכתב האישום.

13. בית המשפט קמא ציין, כי המחלוקת שבפניו מצומצמת. כך צוין, כי המשיב הודה ברוב החלק העובדתי שבכתב האישום, וכי הצדדים הסכימו להגשת מוצגים רבים, אשר ייתרו את עדויותיהם של שבעה משמונת עדי התביעה. נשמעה עדותו של עד תביעה אחד בלבד, מר אמיר עמר, מנהל סניף בנק הדואר שברחוב ירושלים בצפת (סניף זה כונה בהכרעת הדין "הסניף הקטן", לעומת הסניף הנוסף שבצפת, שכונה "הסניף המרכזי"). עוד צוין, כי מטעם המשיב העיד הוא עצמו בלבד וכי הצדדים הגישו את סיכומיהם בכתב והשלימו את התייחסותם בעל פה. בנוסף, נדונו במהלך ההליך בקשות ביניים של המשיב, אליהן התייחס בית המשפט קמא בהכרעת דינו.

14. בית המשפט קמא קבע, כי אשמתו של המשיב בעבירה שיוחסה לו לא הוכחה ברמה הנדרשת. כך קבע, כי על פניו, המשיב פעל באופן חשוד, המתבטא במשיכה עקבית של סכומי מזומן, אשר בכל אחת מהמשיכות התקרב באופן חשוד לסכום של 50,000 ₪, סכום אשר ממנו ומעלה קיים על-פי חוק דיווח אוטומטי לרשות. חרף זאת, ולמרות שמדובר במיליוני שקלים סך הכל, אשר המשיב משך בשיטה זו מבנק הדואר, במשך תקופה קצרה יחסית של פחות משנה, הרי שלא הוכחה העבירה, הדורשת הוכחת יסוד נפשי של מטרה לסכל דיווח. בית המשפט קמא ציין, כי אמנם, משיכות מזומן כה רבות, בסכום

גבולי, מוכתמות בסממנים המחשידים בפיצול מכוון שמטרתו להערים על המערכת. לכן, יש ממש בטענת המערערת, כי ההתנהגות החשודה דנן, מעבירה אל כתפי המשיב מעין נטל, המחייב אותו ליתן הסבר ולסתור את החשד המתעורר כלפיו. עם זאת, בית המשפט קמא מצא, בסופו של דבר, כי המשיב עמד בנטל זה ונתן הסבר סביר להתנהגותו, עד כי הותר ספק באשמתו.

15. בית המשפט קמא ציין, כי בהיעדר מחלוקת לגבי העובדות, למעט נקודות מצומצמות, הרי שנתרה מחלוקת יחידה שעניינה, שאלת התקיימותו של היסוד הנפשי שבעבירה.

16. בית המשפט קמא הפנה להוראת סעיף 3(ב)(1) לחוק איסור הלבנת הון וציין, כי לשון הסעיף מלמדת, כי עסקינן בעבירת מטרה. באשר ליסוד הנפשי, הרי שמוטל על המערערת הנטל להוכיח, כי התנהגותו של המשיב נעשתה "במטרה שלא יהיה דיווח", או "כדי לגרום לדיווח בלתי נכון", בהתאם לסעיף 7 לחוק איסור הלבנת הון, הוא הרלוונטי במקרה דנן. מכאן, שנדרשת הוכחת מודעות ומחשבה פלילית באשר לנסיבות ולפסול שבהתנהגות, ובנוסף, כוונה מיוחדת למנוע מהבנק לדווח לרשות, כמתחייב מסעיף 7 לחוק.

17. כן הפנה בית המשפט קמא להוראות סעיף 7 לחוק איסור הלבנת הון, העוסק בהטלת חובות על גופים פיננסיים.

עוד הפנה להוראת סעיף 7(2) לחוק איסור הלבנת הון, המפנה ולצווים שהוצאו מתוקפו של סעיף 7(א) לחוק.

בהקשר זה צוין, כי בנק הדואר כפוף, בהתאם לחקיקה זו, להוראותיו של צו איסור הלבנת הון. סעיף 11(א) לצו מבסס חובת דיווח של בנק הדואר לרשות המוסמכת על פעולה של הפקדה בחשבון או משיכה ממנו של מזומנים, בין במטבע ישראלי ובין במטבע חוץ, בסכום שווה ערך ל-50,000 שקלים חדשים לפחות, למעט פעולה של תשלום חשבונות.

18. בית המשפט קמא התייחס לטענת המערערת ולפיה, יש לבחון האם המשיב ביצע משיכות רבות בסכום הנמוך במעט מ-50,000 ₪, במטרה לסכל דיווח - על פי הלכת הצפיות, אשר יש בה כדי להחליף את דרישת המטרה שבסעיף 3(ב)(1) לחוק. בהקשר זה ציין, כי השאלה אם די בהוכחת צפי על פי הלכת הצפיות כדי להחליף הוכחה של מטרה, לשם הוכחת היסוד הנפשי שבסעיף, נדונה בפסיקה, אך לא הוכרעה. כך ציין, כי באותם מקרים בהם נערך דיון באפשרות להרשיע נאשמים בעבירות הלבנת הון על פי סעיף 3 לחוק, הרי שבסופו של דבר, בתי המשפט שוכנעו בקיומה של מטרה בפועל לסכל דיווח לרשות. היינו, הוכח שההתנהגות, באותם מקרים, בוצעה מתוך יסוד נפשי של מודעות ומחשבה פלילית, כולל חפץ של הנאשם במטרה. השאלה האם ניתן להסתפק בצפיות, נותרה, אפוא, באותם מקרים, תיאורטית ובגדר צריך עיון.

19. בהקשרו של כלל הצפיות הפנה בית המשפט קמא להוראת סעיף 20(2) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, המבסס את הכלל. עם זאת, ציין, כי בפסיקת בית המשפט העליון נקבע, כי לא ניתן להחיל את הלכת הצפיות באופן גורף על כל עבירות המטרה. כך נקבע, כי השאלה האם בעבירה ספציפית, תחליף הלכת הצפיות את הכוונה המיוחדת ואת הוכחת המטרה, תיענה בהתאם לניתוח היסודות של כל עבירה ועבירה, על פי תכליתה החקיקתית ועל פי טיבה. בהקשר זה הפנה לפסיקה רלוונטית.
20. עוד הפנה בית המשפט קמא לפסיקה הדנה בשאלה האם יש בהלכת הצפיות כדי להחליף את דרישת המטרה שבחוק איסור הלבנת הון. עם זאת, ציין, כי במקרים אליהם הפנה, מצאו בתי המשפט, באותם מקרים ספציפיים, כי הנאשמים פעלו מתוך מטרה וכוונה בביצוע העבירות.
21. בית המשפט קמא ציין, כי למשיב מיוחסת "פעולה ברכוש" ואין מחלוקת, כי הפעולות שביצע בבנק הדואר מהוות "פעולות ברכוש", כנטען. כך הבהיר, כי למשיב לא מיוחסות "פעולות ברכוש אסור" במטרה לסכל דיווח, בהתאם לסעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון. לפיכך, המערערת אינה מחויבת להוכיח שהכספים אותם משך המשיב בפיצולים לסכומים הנמוכים מסכום הדיווח האוטומטי לרשות הלבנת ההון מקורם בעבירה, או שנסיבות קבלתם חשודה. יחד עם זאת, בניגוד למקרים שנדונו בפסיקה אליה הפנה בית המשפט קמא, בהם הובאו ראיות על התנהלות חשודה ופילית של הנאשמים בשלבי קבלת הכספים, הרי שבמקרה דנן, המערערת לא הצליחה להצביע על רקע, או על אינטרס מובהק של המשיב, לסכל דיווח. בהקשר זה הודגש, כי מדובר בנש"ם, אשר מתוקף עבודתו כנותן שירותי מטבע היה זקוק לתזרים מזומנים גדול, ושלגביו לא הוצגו ממצאים, מעבר לחשדות כלליים שלא גובו בראיות, על מעורבותו בענייני "רכוש אסור", או על רקע מובהק או מפוקפק שיש לו ערך ראייתי נסיבתי, להוכחת מטרה למנוע דיווח.
22. בית המשפט קמא דחה את טענת המערערת, כי על מעשיו של המשיב חלה חזקה, אשר יש בה להעביר אל כתפיו את הנטל לסתור את משמעותן המפלילה של משיכות המזומן הרבות בסכומים הנמוכים אך במעט מ-50,000 ₪. כך קבע, כי הדברים אינם הולמים את חובתה של המערערת לעמוד, במשפט פלילי, בנטל ההוכחה מעבר לספק סביר, כי מעשיו של מי שמואשם בעבירה על סעיף 3(ב) לחוק הלבנת הון, נעשו מתוך מטרה לסכל דיווח על פי חוק, או, למצער, תוך צפיות קרובה לוודאי של הנאשם כי המעשה יסכל דיווח.
23. בהתייחס לע"א 9796/03 שם טוב נ' מדינת ישראל (21.2.05) (להלן: "**עניין שם טוב**") עליו התבססה המערערת בטיעוניה, הדגיש בית המשפט קמא, כי עסקין בהליך אזרחי שעניינו, ערעור שהוגש על החלטה לחלט כספים שהוחשדו ככספי הלבנת הון וזאת, בשונה מהליך פלילי הדן בהרשעה בפלילים. כן עמד על כך שבעניין שם טוב, הכספים החשודים חולטו על פי הוראה חוקית שאפשרה את חילוט הכספים, מקום בו החשוד בפעולות הלבנת הון אינו נמצא, ולא ניתן להגיש נגדו כתב אישום. המערערים שם היו תושבי חוץ, אשר לא התייצבו כלל למשפטם, לא נחקרו ולא הואשמו. נקבע, כי שם, המדינה עמדה בנטל ההוכחה שהיה מוטל עליה להוכיח מטרה, שהוא הנטל הדרוש למידת ההוכחה

הנהוגה במשפט אזרחי. עוד נקבע בעניין שם טוב, כי אם ניתן הסבר לפיצול (הקרוי בפסיקה "הבניה"), הרי שיש לבדוק הסבר זה.

24. בית המשפט קמא הטעים, כי במקרה דנן, פיצול המשיכות הרב והתדיר אשר ביצע המשיב, הינו ממצא עובדתי מוסכם, אשר משקלו בכלל הנסיבות והראיות הוא משקל רב ומרכזי. בכך, דומה כי עניין שם טוב מתאים לעניינו של המשיב. מבלי לקבוע מסמרות אם קיימת לחובתו של המשיב חזקה שבעובדה אם לאו, הרי שמצופה מהמשיב להסביר את מעשיו. עם זאת, קבע בית המשפט קמא, כי מכאן והלאה, שונה עניינו של המשיב מעניין שם טוב. זאת, היות ובניגוד למערערים שם, שלא הסבירו ולא התייבשו להשמיע דברם, הרי שהמשיב כאן נתן הסבר מפורט לפיצולים, ופרש גרסה נרחבת אלטרנטיבית לגרסת המערערת, שבה נימק את ההפקדות הרבות, הקרובות ברובן הגדול לסכום החב בדיווח של הבנק לרשות הלבנת ההון. צוין, כי חלק גדול מהסבריו של המשיב ניתנו בשלב החקירה ובהזדמנות הראשונה שבה הוצגו הטענות בפניו.

25. כך קבע בית המשפט קמא, כי ככל שהדבר נוגע לנטל ההוכחה, אין לקבל את טענת המערערת, לפיה המשיב חב בנטל הפרכת האשמה, אשר רובצת לפתחו בגין המשיכות שמשך. בהקשר זה קבע, כי המצע הראייתי והעובדתי שהונח, מחייבים את המשיב להסביר את המשיכות הרבות שביצע במזומן, בסכומים הקרובים ל-50,000 ₪. אולם, משהוצעו מצד המשיב הסברים למעשיו, הרי שהנטל לסתור את הגיונם של הסברים אלה, חזר לכתפי המערערת, במסגרת חובתה להוכיח מעל ספק סביר, כי המשיב פעל במטרה לסכל דיווח לרשויות הלבנת ההון. בית המשפט קמא מצא, כי לא נעשו די פעולות חקירה שנדרשו כדי לבחון את טענות המשיב. פעולות אלה, אילו היו נעשות, יתכן והיה בהן כדי לחזק את טענותיו של המשיב, או לסתור אותן. אולם, אי ביצוען מותיר את גרסת המשיב ככזו המעלה ספק באשמתו, וזאת, גם אם תתקבל טענת המערערת שדי בהלכת הצפיות בכדי להוכיח את הכוונה לסכל דיווח, קל וחומר אם תידרש מידת הוכחה נוקשה יותר של חפץ במטרה ושל כוונה מיוחדת להשיגה.

26. בית המשפט קמא התייחס בהרחבה לגרסת המשיב, כפי עדותו בבית המשפט. כן קבע, כי טענת המשיב ולפיה, משך משיכות רבות בסכום של 49,000 ₪ בשל יעילות, לשם חיסכון בזמן, וכדי להימנע מהצורך לקבל אישור מיוחד מבנק הדואר בירושלים, נתמכת בגרסתו של מנהל הסניף, עד התביעה אמיר עמר. בית המשפט קמא דחה את טענת המערערת בסיכומיה, כי עמר סתר את גרסת המשיב, ומצא, כי עדותו תומכת את גרסת המשיב, חרף אי התאמות לא עמוקות בין הגרסאות בנקודות מסוימות, בהן ספק אם גרסת מנהל הסניף עדיפה על גרסת המשיב.

27. בית המשפט קמא ציין, כי גרסת המשיב ולפיה, שיקולי יעילות וחסכון בזמן הם שהניעו אותו לבצע משיכות בסכומים קבועים של 49,000 ₪, הושמעה על ידו בחקירה המשטרית, בהזדמנות הראשונה שבה נשאל על כך. לאור זאת, דחה את טענת המערערת, כי המשיב כבש את גרסתו, ניצל לרעה את זכות השתיקה, או מסר גרסאות פתלתלות ומושהות, שכן, הדבר אינו נלמד כלל משלבי חקירתו.

28. בית המשפט קמא ציין, כי תחילה נחקר המשיב בגין חשדות כלליים להלבנת הון, העלמת מיסים וסיוע לעבירות פליליות שונות, ורק בשלב מתקדם יותר, בחקירתו החמישית, הוצג בפניו החשד הספציפי לניסיון לסכל דיווח באמצעות ה"פיצול" של משיכות המזומן לסכומים הנמוכים מ-50,000 ₪. בית המשפט קמא ציין, כי אכן בשלביה המוקדמים של החקירה, המשיב שיתף פעולה באופן חלקי בלבד. יחד עם זאת, דחה את טענת המערערת, כי היעדר שיתוף הפעולה של המשיב בחקירה הינו סימן מפליל וראייה לאשמתו. בהקשר זה הטעים, כי שלבי החקירה בהם המשיב נמנע מלענות לחלק מהשאלות שהופנו אליו, היו שלבים שבהם טרם נחקר בחשדות נשוא כתב האישום. באותו שלב לא התבקש המשיב להשיב כלל על עניינים הקשורים בפיצולי המשיכות בבנק הדואר, ובהמשך, כשנשאל ספציפית לגבי חשדות אלה, המשיב לא שתק, אלא מסר בהרחבה גרסה מלאה, אשר תואמת במרבית פרטיה את גרסתו העקבית במשפטו. מעבר לכך, ציין בית המשפט קמא, כי שתיקה של נאשם בחקירה הנה זכות מזכויותיו, ומשקלה הראייתי המפליל הינו מוגבל.

29. בית המשפט קמא שוכנע, כי המשיב, אשר שתק ומיעט לשתף פעולה במהלך תחקור לא זניח באותה חקירה, החמישית במספר, שינה גישה באופן בולט ביותר למשמע הטענות על הפיצולים, ולא רק שהשיב לעניין, בניגוד לשתיקתו בעניינים אחרים, אלא שענה באופן נחרץ ואותנטי, המאפיין מי שמופתע לשמוע טענות בגנותו שאין בהן ממש. בהקשר זה העיר, כי כשם שכבישת גרסה מהווה סיבה שלא להאמין לגרסה הכבושה, ניתן גם לומר כי במקרה הפוך, של השמעת גרסה מיד בהזדמנות הראשונה, מוסיף הדבר לגרסה נופך של מהימנות. כך קבע, כי ניתן לסכם ולומר, כי המשיב לא שתק ולא כבש את גרסתו בנוגע לפיצולים שהוצגו בפניו, ומסר מיד את טענתו שפיצל את משיכות הכספים לשם יעילות ולצורך חיסכון בזמן בגלל ההסדרים בבנק הדואר. שתיקת המשיב, בשלבים מוקדמים יותר של החקירה, אליה הפנתה המערערת כגורם מחשיד ומפליל, איננה רלוונטית ואין בה משום ראייה לאשמה.

30. בית המשפט קמא לא מצא את שתיקת המשיב בשלביה המוקדמים של חקירתו כראייה למעורבות פלילית כללית, או לגישה שלילית. זאת, מכיוון שלא ניתן לדעת, בהיעדר נתונים, מה מידת מעורבותו, אם בכלל, בכל אותם חשדות שנפרשו בפניו באותן חקירות, אך לא פורטו בראיות בהליך קמא. בהקשר זה ציין, כי אין לשלול שהמשיב היה נתון בעת מעצרו וחקירותיו תחת לחץ לשתף פעולה לגבי עבירות שבוצעו על ידי אנשים אחרים, ואפשרות זו ממעיטה עוד יותר ממשמעותה של שתיקתו באותם שלבים. כאמור, בחקירתו החמישית, המשיב שיתף פעולה באופן מלא וענה על שאלות. בחקירתו השישית, המשיב פרש בהרחבה את גרסתו לפיצולים למשיכות רבות על סך 49,000 ₪, ומסר כבר אז גרסה דומה ביותר לזו שהושמעה מאוחר יותר מעל דוכן העדים.

31. בית המשפט קמא קבע, כי גרסתו של המשיב, על המניע שבעטיו פעל במשיכות רבות הקטנות מ-50,000 ₪, ביססה ספק ממשי בטענה שמטרתו הייתה למנוע דיווח. העובדה, כי גרסה זו נמסרה בהזדמנות הראשונה ובאופן אותנטי ובוטח, הוסיפה לאמינותה. בית המשפט קמא מצא בדברים הגיון, וראה בשיקולי היעילות הסבר מניח את הדעת. זאת ועוד, גרסתו של אמיר עמר, עד התביעה היחידי שהובא מתוך מערכת בנק הדואר, תמכה בגרסתו של המשיב יותר מאשר סתרה אותה.

32. בית המשפט קמא מצא, כי המשיב הותיר רושם משכנע, כשתיאר את תהליך משיכת הכסף בסכום הנמוך מ-50,000 ₪ כתהליך שאורך מספר דקות. כך גם לא ראה לזקוף הגזמה מסוימת של המשיב בחקירתו בהקשר זה, לחובתו, שכן התרשם שההליך לאישור משיכה העולה על 50,000 ₪, אכן היה ארוך משמעותית, מכביד ומסורבל. מכאן, קבע, שקיצור הזמן הינו מניע סביר לפצל משיכות וכי הימנעות מבירוקרטיה הינה מטרה לגיטימית והגיונית לכך שלקוח, במיוחד נש"ם הזקוק לתזרים מזומנים לשם ניהול עסקו, יימנע ממשיכות מעל 50,000 ₪.

33. בית המשפט קמא הוסיף, כי למעט עדותו של אמיר עמר, אשר כאמור, מצא כי היא מחזקת את גרסת המשיב יותר מאשר סותרת אותה, לא הובא כל ממצא ראיתי לגבי הנהלים למשיכה, או לגבי העיכוב הנגרם כשהמשיכה עוברת את הסכום של 50,000 ₪. בהיעדר כל ממצא סותר, מצא, כאמור, שהתהליך למשיכת מזומנים בסכום גבוה, של 50,000 ₪ ומעלה, היה אכן מסורבל ומייגע לאין ערוך מזה של משיכת סכום נמוך יותר.

34. בית המשפט קמא העיר, כי אילו היה המשיב משמיע טענה מיתממת, כי לא ידע על חובת דיווח שחלה על מוסד פיננסי לגבי פעולה במזומן בסכום העולה על 50,000 ₪, ייתכן שהיה בכך כדי לפגוע במהימנותו ובסיכויי טענותיו להתקבל. ואולם, המשיב כלל לא התנער מהדיעה כאמור. כך ציין, כי לאור ידיעתו הברורה של המשיב, כי דיווח אוטומטי לרשות מתבצע רק לגבי משיכות מעל 50,000 ₪, אכן מתגבר החשד כי באותן משיכות רבות בסכומים של 49,000 ₪, לגביהן אין דיווח אוטומטי, היה על המשיב לדעת, בהתאם להלכת הצפיות, כי בפועל, או למצער בסבירות קרובה לוודאי, יסכל את הדיווח. ואולם, על טענה זו השיב המשיב, כי הניח שפעולותיו ידווחו לרשות על ידי עובדי הבנק, שהיו מודעים לפעולותיו הגלויות, לא בדרך של דיווח אוטומטי, אלא בדיווח סובייקטיבי אנושי. זאת ועוד, המשיב תמך את טענתו לפיה, פעל בגלוי וללא כוונה להסתיר את המשיכות נשוא כתב האישום, במסמכים אשר הוכיחו, כי בכל אחת מהמשיכות, המשיב הגיש בגלוי וללא כל ניסיון להתחמק, צילום של תעודת הזהות שלו (מוצג נ/3).

35. בית המשפט קמא קבע, כי לשונו של סעיף 12 לצו הדואר, שכותרתו "דיווחים נוספים", אכן מבסס הוראה נוספת החלה על בנק הדואר לדווח לא רק על פעולות במזומן מעל 50,000 ₪, אלא גם על פעולות אחרות המבססות חשד. זאת ועוד, ההגדרה הראשונה שבתוספת השלישית לצו, מביאה למסקנה ברורה, כי יש ממש בטענת המשיב לפיה, הוא סבר שהוא חשוף לדיווח לרשות על המשיכות הרבות שביצע, חרף הסכום של רובן, שהיה נמוך מהסכום שבגיניו יש דיווח אוטומטי. כך קבע, כי המשיב הגביר את הספק באשמתו, שעה שבית המשפט קמא מצא היגיון בטענתו, כי מבחינתו פעל בשקיפות, חרף ידיעתו שהוא נתון לביקורת תדירה של עובדי בנק הדואר, העלולים לדווח על מעשיו באופן יזום, בהתאם להוראות החוק.

36. בית המשפט קמא מצא את טענת המשיב, כי האמין שהוא חשוף לדיווח סובייקטיבי על ידי מנהל הסניף, כסבירה. בהקשר זה ציין, כי אמנם, מי שמבצע עבירה באופן גלוי אינו נהנה מחפות רק בשל

היעדרם של סימני כיסוי והסתרה, ואולם, יחד עם זאת, לא אחת נקבע בפסיקה כי התנהגות מתחמקת, שנועדה להסוות, עשויה להוות תוספת ראייתית לאשמה. על פי אותו עיקרון, ומכיוון הפוך, ניתן להסיק ולומר כי התנהגות גלויה ונטולת סממני הסתרה, יש בה, בנסיבות המתאימות, להוות סימן לחפות. זאת ועוד, נוכח השתלשלות האירועים וההליך בבית המשפט קמא, כמפורט בהכרעת דינו של בית המשפט קמא (ראו סעיפים 71 - 75 להכרעת הדין), משנמנעה המערערת להעביר את החומר הרלוונטי עקב סירובה וטעמיה, אזי לא ניתן לקבל את הנטען בסיכומי המערערת, שם טענה, ושלא על בסיס ראיה כלשהי, כי בפועל לא הועברו דיווחים לרשות בגין פעולות המשיכה של המשיב. היעדר המענה, כאמור, ראוי שיילקח בחשבון לטובת המשיב, שכן, מדובר בחומרים שהוא ביקש לקבלם, אך סורב.

37. בית המשפט קמא הוסיף, כי גם אם יניח שלא הועבר כל דיווח לרשות להלבנת הון מטעם בנק הדואר, על המשיכות הרבות שהמשיב משך, ואם נמנע בנק הדואר, ובעיקר מנהל הסניף הקטן אמיר עמר, מלדווח על פעילות יומית של המשיב, במשיכות רבות שברובן הגדול קרובות לגבול סכום הדיווח של 50,000 ₪, הרי שהדבר מעיד על אוזלת יד ועל אי מילוי הוראותיו של חוק איסור הלבנת ההון בידי מנהל הסניף ועובדיו. בהקשר זה הוטעם, כי מדובר בסניף קטן, שבו פעל המשיב, וכנראה גם נותני שירותים פיננסיים אחרים, בגלוי ובשיתוף פעולה של מנהל הסניף, בפעולות אשר בפועל כנראה מנעו דיווח אוטומטי על המשיכות, שכן דיווח אוטומטי נעשה רק בפעולות מזומן מעל 50,000 ₪. פעילות זו, אילו היה בה חשד, הייתה מחייבת דיווח לרשות על פי סעיף 12 לצו הדואר וכאמור, עקב החיסיון על מידע זה, לא ידוע האם דיווח, כאמור, נעשה.

38. בית המשפט קמא לא שוכנע, כי יש ליתן משקל מפליל לכך שהמשיב ביצע משיכות בשני סניפי בנק הדואר בצפת, הקטן והגדול. בהקשר זה ציין, כי המשיב העיד בגלוי על כך שביצע משיכות לא רק בסניף הקטן, ולא ניסה להסתיר זאת כשנשאל אודות כך באופן ישיר. כמו כן, השאלה באיזה סניף ביצע המשיב משיכות, לא נחקרה ולא נבדקה בעת החקירה והדבר התגלה רק במהלך ניהול ההוכחות, ללא טעם הגיוני, שכן מדובר בפרט שניתן היה לבדוק אותו בנקל. זאת ועוד, מגרסת המשיב ניתן היה להבין גם, כי בסניף המרכזי לא ניתן היה למשוך סכום גבוה מ-50,000 ₪ ללא אישורה של אותה פקידה מירושלים. יתרה מכך, גם אמיר עמר העיד שבסניף המרכזי, נש"ם שרצה למשוך סכומים גדולים נאלץ לעבור תהליך מסורבל, שהיה לידיעתו ארוך אף יותר מאשר בסניף הקטן שהוא ניהל. בית המשפט קמא ציין, כי לא הובהר מהו הטעם שהביא את המשיב למשוך משיכות בסניף המרכזי, ונראה שלא נוהלה חקירה מספקת בעניין זה. המערערת לא הגישה כל ראיה לגבי נהלי המשיכה והאישור שבסניף המרכזי, ולא העידה איש מעובדי אותו סניף, או עובדי בנק הדואר, זולת אמיר עמר, מנהלו של הסניף הקטן.

39. בית המשפט קמא ציין, כי המשיב גם נחשד, אם כי לא הואשם, בביצוע משיכות רבות ממכשירי בנקט, דבר אשר לטענת המערערת, מלמד אף הוא על כוונתו לסכל דיווח. בית המשפט קמא קיבל את גרסת המשיב בהקשר זה, בהיותה גרסה עקבית אשר הושמעה לראשונה כבר בחקירתו במשטרה, גם בה מסר שמשיכות הבנקט בימי שישי, שבת וראשון בשבוע מדווחות בפלט כמשיכה יחידה, העולה על סכום של 50,000 ₪. בית המשפט קמא העיר, כי לא בכדי נמנעה המערערת מלייחס למשיב עבירות בגין משיכות ממכשירים אלה ודחה את הטענה שמדובר בהתנהגות מפלילה. בהקשר זה קבע, כי נותן שרותי

מטבע זקוק לתזרים מזומנים שוטף, רווחיו הם רווחי העמלה שהוא גובה, והוצאותיו הן עמלות שהוא משלם לבנק. אך טבעי הוא, כי נש"ם יבקש לקבל כספים בדרך היעילה והזולה ביותר, ובית המשפט קמא שוכנע, שמשיכת בנקט הנה אכן דרך יעילה וזולה מכל דרך אחרת לקבל כסף נזיל. כך קבע, כי כרטיסי המשיכה מוגבלים בסכום, ואין כל פסול, ואף לא חשד לסיכול דיווח, בניצול מקסימלי של יכולת המשיכה, באופן גלוי, שניתן בקלות לאיתור, בכרטיסי המשיכה. המשיכות הצטברו לסכומים גבוהים, שנחשדו בפיצול, רק במשיכות סוף השבוע, וגרסת המשיב בנקודה זו הייתה משכנעת.

40. בית המשפט קמא דחה את טענת המערערת באשר להמשך ביצוע משיכות על ידי המשיב גם לאחר סגירת עסק הצ'ינג' וזאת, במשך שבועיים נוספים, ובסכומים קבועים של 49,000 ₪. בית המשפט קמא מצא את הסברו של המשיב בהקשר זה כסביר. כן שוכנע, כי ההסבר הכללי, לגבי יעילות ופעולה מהירה, מעורר ספק לטובת המשיב, גם לגבי המשיכות שבוצעו אחרי סגירת העסק.

41. בית המשפט קמא הוסיף וציין, כי המערערת ביקשה ללמוד על כוונתו של המשיב לסכל דיווח דרך נסיבות שונות, המעידות, לדבריה, על מעורבות בלתי כשרה, לכאורה. צוין, כי ככלל, מדובר במתודות שכנוע לגיטימיות, שכן ככל שיובהר נסיבתית שמדובר במי שמעורב בפלילים, או שמקור הכסף שעבר בידיו אינו "כסף חוקי", אזי תגבר ההערכה כי אותו אדם פעל מתוך מטרה לסכל דיווח, ולהעלים את הכספים מידיעתה של הרשות להלבנת הון, ובהמשך גם מהמשטרה, מרשויות המס ועוד. יחד עם זאת, קבע, כי טענה כאמור, על מעורבות חשודה או פלילית, כרוכה בהכרח בהנחת מצע ראייתי, ובזאת המערערת כשלה בעניינו של המשיב, שאת הטענות נגדו השמיעה ללא בסיס מספק. לאור זאת, בית המשפט קמא לא ראה ליתן לטענות השונות של המערערת כל משקל, בשל היעדר מוחלט של ביסוס ראייתי. כן העיר, כי בחלק מהמקרים, לא ניתן היה שלא לתהות אם נעשו פעולות, אשר לכאורה ניתן היה לבצע, ואם לא בוצעו, מדוע הדבר לא בוצע.

42. לסיכום, ציין בית המשפט קמא, כי נקודת המוצא בפרשה זו הינה, כי מעשי המשיב והתנהגותו מאופיינים במידה לא מבוטלת של חשד לפלילים. היקפן הגדול של עסקאות משיכת המזומן שביצע, באמצעות בנק הדואר, שהסתכמו במיליוני שקלים, מעורר סימני שאלה. פיצול עסקאות אלה ל-165 משיכות שכולן מתקרבות לסכום הדיווח האוטומטי לרשות הלבנת ההון, הנו פיצול חשוד, אשר יתכן וסיכל בפועל דיווח על עסקאות בהיקף גבוה.

43. יחד עם זאת, שוכנע, כי מנגנון משיכת המזומנים בבנק הדואר לגבי סכומים הקטנים מ-50,000 ₪, היה יעיל לאין ערוך מהמנגנון למשיכת סכומים העולים על 50,000 ₪, וכי החיסכון המשמעותי בזמן היווה במקרה זה שיקול משמעותי, אשר יש הגיון בטענה כי הניע את המשיב במעשיו. כנש"ם, היה המשיב זקוק לתזרים מזומנים רציף וזמין, ולכן החלטתו לבצע משיכות רבות בסכומים הנמוכים מ-49,000 ₪, הינה החלטה סבירה משנמצא כי היעילות וקיצור זמן ההמתנה הינם משמעותיים. מכאן הסיק, כי לא הוכח שהמשיב פעל לשם המטרה הפלילית של סיכול הדיווח.

44. עוד קבע בית המשפט קמא, כי סימני אמת מובהקים בגרסת המשיב שכנעו בגרסתו. בראשם ציין את מתן הגרסה בהזדמנות הראשונה, את העובדה שבתקופת התנהלותו בבנק הפועלים, זמן לא רב קודם שעבר לבנק הדואר, שלא ביוזמתו, נמנע המשיב מפיצולים לסכומים הנמוכים מ-50,000 ₪, ומשך לרוב סך של 200 אלף ₪, שהיה הסכום המקסימלי היומי למשיכה. עוד הוסיף בית המשפט קמא וציין את התנהגותו הגלויה של המשיב בבנק, את דבריו כי האמין שיש דיווח על נשמי"ם גם אם לא עוברים את סכום חובת הדיווח, וכן את ההסברים המשכנעים האחרים, בעדותו בבית המשפט, שהותירה אמון. תשובותיו לשאלות התובע היו מספקות, וטענות המערערת לא סדקו את גרסתו.

45. בית המשפט קמא העיר, כי על פי מה שהוצג, נראה כי נהלי בנק הדואר מקשים מאד את יישומו של חוק הלבנת הון על לקוחותיו של בנק זה. משקבע הבנק חובה לקבל אישור, בתהליך מסורבל, דווקא למשיכות מהסכום הזה לסכום חובת הדיווח - 50,000 ₪ ומעלה - הבנק למעשה תיעל לקוחות לבצע משיכות קטנות יותר, שאותן ניתן לבצע ביעילות וללא בזבז זמן, במיוחד למשיב, אשר שכנע, כי זכה ליחס מועדף ממנהל הסניף. משיכות גבוהות מ-50,000 ₪ היו כרוכות בטרחה ובהמתנה משמעותית, אשר, בניגוד לטענת המערערת, בית המשפט קמא לא מצא כזניחות וכבלתי משמעותיות.

46. בית המשפט קמא הוסיף, כי שיתוף הפעולה של מנהל הסניף הקטן, אמיר עמר, הוא שאפשר ואף עודד את המשיב לקבל מעין שירות VIP של משיכות מהירות במזומן. כך ציין, כי החשד לפיו התנהלות גורמי הבנק הייתה מנוגדת לחובות הדיווח שעל פי חוק, חובות שחלו על עובדי בנק הדואר, ולא על המשיב שהיה לקוח בלבד, לא נבדקו ככל הנראה, ויש צדק בטענת ההגנה, על כך שיש גישה מפלה מצד המערערת כלפי המשיב שנחקר והואשם, מול מנהל הסניף ועובדיו, שעל פי הטענה לא נחקרו באזהרה כלל. בהקשר זה דחה את טענת המערערת, כי גם אם ישנו חשד כלפי עובדי הבנק, אין לחשד זה השפעה על הקביעות לגבי המשיב והדגיש, כי משנמצא שהבנק התנהל באופן שעודד פיצולים, קם ספק ממשי באשר לכוונה ולמטרה שהניעו את המשיב לפצל משיכות. עם זאת ציין, כי לקח בחשבון את דברי עד התביעה אמיר עמר לפיהם, לא ראה פסול בפיצולים, וסבר שהם מבוצעים מטעמי יעילות וחסכון בזמן.

47. עוד קבע בית המשפט קמא, כי מהראיות שהובאו בפניו עלה, כי נותני שרותי מטבע נוספים קיבלו בסניף הקטן את אותו שרות יעיל ומהיר, ויש ממש בטענת ההגנה על כך שהיעדר בדיקה לגבי חשד, כי גם אחרים ביצעו עבירות באותן נסיבות ממש, לוקה במידה של חוסר צדק ואפליה.

48. כן קבע, כי מידע בלתי קונקרטי, ברמה של חשדות לא מוכחים, על כך שהמשיב היה מעורב בעבירות, בקשרים שליליים או בהתנהגות מחשידה, לא גובה בראיות, ולא חיזק את רמת ההוכחה באשר לכוונה לסכל דיווח. צוין, כי אמנם ישנם סימני שאלה המתעוררים לגבי פעילות בהיקף של מיליוני שקלים, שעברו תחת ידיו של צעיר, שהודה בהיכרות עם גורמים מפוקפקים, אך לא הובאה כל ראיה מוחשית, או קבילה, על כך.

49. לאור כל האמור, קבע בית המשפט קמא, כי גרסתו המפורטת של המשיב, שבה נתן הסבר לגבי משיכות המזומן שהחשידו אותו בביצוע פעולות ברכוש במטרה להכשיל דיווח, הקימה ספק ממשי באשמתו. לפיכך, זוכה המשיב מכל המיוחס לו בכתב האישום.

טיעוני המערערת:

50. בהודעת הערעור שבכתב, הבהירה המערערת, כי היא אינה חולקת על קביעותיו העובדתיות של בית המשפט קמא וכי הערעור יתמקד אך ורק בשאלה המשפטית בדבר יישום "כלל הצפיות" בבחינת רכיב הכוונה המיוחסת ביסוד הנפשי של המשיב. בנסיבות אלה, עתרה המערערת לקבל את הערעור, ליישם את כלל הצפיות כהלכה, להרשיע את המשיב במיוחס לו בכתב האישום ולהשיב את הדיון לבית המשפט קמא לגזירת עונשו.

51. המערערת הבהירה, כי אף שאינה מסכימה עם הקביעות העובדתיות והמשקל שייחס בית המשפט קמא לשאלת מהימנותו של המשיב, הרי שהערעור אינו מופנה כנגד קביעות אלו, אלא מתמקד אך ורק בשאלה המשפטית בדבר תחולת כלל הצפיות על מעשי המשיב והשלכתה על רכיב הכוונה המיוחדת.

52. המערערת הדגישה, כי הדיווח שסוכל על ידי המשיב, מושא כתב האישום, הוא הדיווח האוטומטי, וכי שאלת העברתם של דיווחים אחרים, בלתי רגילים, אינה רלוונטית להכרעה בדבר סיכול הדיווח האוטומטי. לא זו אף זו, העבירה שיוחסה למשיב היא התנהגותית ולא תוצאתית ולכן, לשאלה אם הועבר דיווח, אם לאו, אין רלוונטיות. המערערת ציינה, כי אין חולק שלפי צו איסור הלבנת הון, דיווחים אוטומטיים לא כוללים פעולות משיכה הפחותות מ-50,000 ₪.

53. לטענת המערערת, בית המשפט קמא שגה עת ביצע קישור בין הדיווח האוטומטי לבין הדיווח הבלתי רגיל. לגישה, קישור זה בין שני המושגים שגוי, משום שכל אחד מהם נובע מסעיף אחר בצו איסור הלבנת הון. בעוד שדיווח אוטומטי נובע מכוח סעיף 11 לצו, הרי שהדיווח הבלתי רגיל נובע מכוח סעיף 12 לצו. לכל אחד מהסעיפים תכליות אחרות ומטרות שונות ולא ניתן לקבוע, כי עצם העובדה שאדם סבר שפעולותיו ידווחו בדיווח בלתי רגיל, פוטר אותו מהאיסור לסכל את הדיווח האוטומטי.

54. עוד לטענת המערערת, בית המשפט קמא שגה עת קבע, כי החיסיון הסטטוטורי החל על הדיווחים מכוח סעיף 25 לחוק איסור הלבנת הון, פועל לטובת המשיב. לטענתה, נתון זה אינו רלוונטי, היות ואין המדובר בעבירה תוצאתית. מכאן, ששאלת העברת או אי העברת הדיווחים, החוסה תחת החיסיון, כאמור, אינה יכולה לשרת את הגנת המשיב. המערערת ציינה בהקשר זה, כי חיסיון זה נועד להגן על פקידי הבנק מחשיפת היותם משתפי פעולה עם הרשות לאיסור הלבנת הון וכן, למנוע פגיעה בחייהם אם יגלו ארגוני הפשיעה וגורמי פשיעה אחרים, כי בסיוע אותם דיווחים המדינה העמידה אותם לדין.

55. המערערת הוסיפה וטענה, כי בית המשפט קמא שגה ביישום כלל הצפיות על מעשי המשיב. בית המשפט קמא קבע, כי המשיב ידע באופן ברור כי דיווח אוטומטי לרשות מתבצע רק לגבי משיכות מעל 50,000 ₪. כן קבע, כי היה על המשיב לדעת, בהתאם לכלל הצפיות, כי בפועל, או לכל הפחות בסבירות קרובה לוודאי, משיכות רבות בסכום של 49,000 ₪ יסכלו את הדיווח. משקבע בית המשפט קמא, כי מתקיימים כל יסודותיו של כלל הצפיות ובכללם, מודעות המשיב לחובות הדיווח ולאפשרות הקרובה לוודאי, כי פיצולי הסכומים יסכלו את הדיווח האוטומטי, הרי שהיה עליו לקבוע, כי התקיים יסוד הכוונה המיוחדת ולהרשיע את המשיב.

56. עוד טענה המערערת, כי בית המשפט קמא שגה עת נתן משקל לשאלה האם מעבר לדיווחים האוטומטיים שסוכלו, עבר דיווח בלתי רגיל. בעשותו כן, נתן בית המשפט קמא משקל לרכיב שאינו חלק מיסודות העבירה. משנקבע, כי המשיב צפה את סיכול הדיווח האוטומטי, הרי שאין משמעות לשאלה אם צפה שיעברו דיווחים בלתי רגילים, אם לאו.

57. כך טענה המערערת, כי ניתוח המסד העובדתי, תוך שימוש בכלל הצפיות, כפי שנערך על ידי בית המשפט קמא, מחייב הגעה למסקנה אחרת מזו שהגיע אליה סופו של יום. משהוכחה מודעות המשיב לחובות הדיווח האוטומטיות ולכך שפעולותיו יביאו הלכה למעשה לסיכולן, הרי שבמנותק משאלת הרצון, יש לקבוע כי מתקיים לגביו יסוד הכוונה המיוחדת לסיכול הדיווח.

58. המערערת עמדה על כך שהחוק לאיסור הלבנת הון נועד להילחם בתופעה של "הלבנת הון" על ידי עבריינים וארגוני פשיעה למיניהם. תכלית החוק לקבוע איסורים על מנת למנוע עשיית פעולה ברכוש, לעיתים באמצעות המערכת הפיננסית, במטרה להטמיע רכוש שמקורו בפעילות עבריינית, בתוך רכוש הנושא אופי חוקי ותמים, תוך טשטוש מקורו הבלתי חוקי של הרכוש. המערערת הוסיפה, כי הנחת היסוד של החוק היא, כי ניתן יהיה לחשוף את פעולות מלביני ההון רק אם תוטל חובת דיווח גורפת: (1) על כל פעולה מעל לסכום מסוים ו-(2) על כל פעולה חריגה. בשל הנחת יסוד זו הוטלו חובות הדיווח על כלל הגורמים הפיננסיים בישראל.

59. המערערת הדגישה, כי העיקרון עליו בנוי חוק איסור הלבנת הון הוא דיווח גורף, רחב ומלא, מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא יהא ניתן אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. כך הפנתה למנגנון הדיווח שנקבע בחוק איסור הלבנת הון, בין היתר, בהוראות סעיפים 7(א), 7(ב) ו-7(ד) לחוק. כן הפנתה לצו איסור הלבנת הון, בו מפורטות חובות הדיווח, הפיקוח והבקרה המוטלות על בנק הדואר מכוח החוק.

60. באשר לחובת הדיווח האוטומטי, הפנתה המערערת לסעיף 11(א)(1) לצו, הקובע כי בנק הדואר יעביר דיווח אוטומטי לרשות לאיסור הלבנת הון על פעולות של הפקדה או משיכת מזומנים בסכום השווה ערך ל-50,000 ₪ לפחות, למעט פעולה של תשלום חשבונות, ללא הפעלת כל שיקול דעת. באופן זה, נדרש פקיד הבנק להזין למערכת את שמו ופרטי הזיהוי של הגורם שקיבל לידיו את כספי

המזומן, על מנת לסייע להתחקות אחר מי שביצע בפועל את הפעולה ונטל לידי נכסים שאינם ניתנים לאיתור בדרך כלל, כדוגמת כסף מזומן.

61. באשר לדיווח בלתי רגיל, הפנתה המערערת לסעיף 12(א) לצו, המטיל חובה על בנק הדואר להעביר דיווח אודות פעולות אשר לאור המידע המצוי בבנק הדואר נחזות להיות "בלתי רגילות". התוספת השלישית לצו מונה רשימה לא סגורה של פעולות אשר יכולות להוות אינדיקציה לכך שהפעולה אינה רגילה. כך הפנתה לסעיף (1) לתוספת, הקובע, כי פעילות שנראה כי מטרתה לעקוף את חובת הדיווח האוטומטית, יכול ותראה כפעולה בלתי רגילה, המחייבת דיווח.

62. המערערת ציינה, כי חובת הדיווח הבלתי רגיל מוטלת על הגוף הפיננסי ולא על הלקוח. מכאן, שלקוח אשר יבקש לסכל את חובות הדיווח יתקל באחת משתי אפשרויות: איסור נורמטיבי, עונשי, המוטל על מי שביצע פעולות או העביר מידע כוזב במטרה לסכל את חובת הדיווח, או; דיווח בלתי רגיל, אשר יעביר המוסד הפיננסי, המתרה על ניסיונותיו של הלקוח לעקוף את חובות הדיווח האוטומטיות. בהקשר זה הדגישה, כי לקוח אשר ינסה לבצע פעולות לסיכול הדיווח האוטומטי, אולם בפועל ידווח עליו המוסד הפיננסי בדיווח בלתי רגיל, אינו חומק מהאיסור הנורמטיבי לסכל את אותו דיווח אוטומטי.

63. המערערת הפנתה לכך שהאיסור הנורמטיבי לסכל את חובות הדיווח, או לגרום לדיווחים בלתי נכונים, מעוגן בסעיף 3(ב). כן הפנתה לכך שחוק איסור הלבנת הון אינו כולל דרישה לפיה הרכוש מושא העבירה יהיה "רכוש אסור", קרי, רכוש הקשור לעבירת מקור כלשהי. כן ציינה, כי מדובר בעבירה התנהגותית מסוג "מטרה" אשר היסוד העובדתי שלה הינו עשיית פעולה ברכוש, או מסירת מידע כוזב. היסוד הנפשי בעבירה הינו מסוג מטרה או כוונה מיוחדת, קרי, שהפעולה נעשתה במטרה שלא יהיה דיווח.

64. המערערת הטעימה, כי החלופה העובדתית הרלוונטית לעניינו היא עשיית פעולה ברכוש. בהקשר זה הפנתה לסעיף 1 לחוק, המגדיר מהי "פעולה ברכוש" וכן, מהו "רכוש". כן הפנתה לעניין שם טוב, שם נקבע, כי אחת הדרכים לביצוע "פעולה ברכוש" מאופיינת במהלך הקרוי "הבניה", אשר משמעותו, פיצול הפקדת כספים למספר הפקדות, כשבכל הפקדה מופקד סכום כסף הנמוך מהסכום החייב בדיווח. לטענת המערערת, היות ובמקרה דנן אין מחלוקת על התקיימות היסוד העובדתי, קרי, כי המשיב פיצל מספר רב של משיכות במזומן, כמתואר בכתב האישום ובתשובתו לאישום, הרי שעליה להוכיח את היסוד הנפשי בלבד.

65. לטענת המערערת, כל שהיה עליה להוכיח באשר ליסוד הנפשי הוא, כי המשיב מודע, בדרך זו או אחרת, אף על דרך של "עצימת עיניים", כי הוא מבצע פעולה ברכוש, או שהוא מוסר מידע כוזב, וכן כי הוא מודע לחובות הדיווח הקיימות בחוק. בנוסף, נדרשה המערערת להוכיח, כי המשיב עשה זאת בכוונה ומתוך מטרה למנוע את הדיווח הנדרש על פי החוק והמוטל על התאגיד הבנקאי, או לגרום לדיווח לא נכון.

66. לטענת המערערת, בעניין שם טוב נקבע, כי פעולת ההבניה מהווה עשיית פעולה ברכוש "במטרה שלא יהיה דיווח", ומכאן שיש בה עבירה על האיסור הקבוע בסעיף 3(ב). כן נקבע, כי דרך ההפקדה שבהבניה יוצרת הנחה, כי הפיצול נועד במטרה לסכל את חובת הדיווח ועל הטוען אחרת להרים את הנטל להוכיח אחרת. המערערת הבהירה, כי הגם שהיא סבורה שהמסד העובדתי מצביע על התקיימות החזקה לגבי המשיב וכי בהסבריו אין כדי לסתור חזקה זו, הרי שלצורך הערעור, מסכימה המערערת לצאת מנקודת הנחה שאכן נסתרה חזקה זו על ידי המשיב והוכח, או לכל הפחות הוטל ספק, כי המשיב לא רצה לסכל את הדיווח, אלא רצונו היה חיסכון בזמן.

67. המערערת סבורה, כי שורש שגיאתו של בית המשפט קמא נעוץ באופן התייחסותו לכלל הצפיות, כחזקה הניתנת לסתירה. זאת ניתן ללמוד, לטענתה, מהעובדה שעל אף שקבע שמתקיימים כל רכיבי "כלל הצפיות" - שהינו חזקה חלוטה, הרי שאיפשר למשיב לסתור את החזקה על ידי קבלת הסבריו, עת קבע כי הסבריו נטעו ספק בליבו באשר להתקיימות רכיב הכוונה המיוחדת.

68. המערערת הפנתה לפסיקה הדנה במשמעות הלכת הצפיות כחלופה להוכחת הכוונה, גם מקום בו לא הוכח רצון לגרימת התוצאה. כן הפנתה לפסיקה בה נקבע, כי יש לבחון את תחולת הלכת הצפיות לגבי העבירה הנדונה בכל מקרה לגופו, כמו גם לפסיקה מאוחרת יותר בה נקבע, כי ברירת המחדל תהא החלת כלל הצפיות גם על עבירות התנהגותיות מסוג מטרה. לטענת המערערת, במספר ערכאות הכירה הפסיקה בתחולתה של הלכת הצפיות גם בעבירות של הלבנת הון. בהקשר זה נקבע, לעניין הוכחת רכיב ה"מטרה" שבסעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון, כי על אף שהעבירה הינה עבירת כוונה שאינה תוצאתית, ניתן להחיל עליה את הלכת הצפיות, כאשר הצפיות היא תחליף לשאיפה להשיג את המטרה. מכאן, לטענת המערערת, שגם אם המשיב לא חפץ בתוצאה של סיכול הדיווח, הרי שמודעותו לחובות הדיווח ולפעולות שביצע, מקיימת, הלכה למעשה, את כלל הצפיות לגביו.

69. המערערת הזכירה, כי בית המשפט קמא קבע במפורש, כי מתקיימת הן מודעותו של המשיב לחובות הדיווח והן מודעותו לפעולות שביצע ברכוש ולאפשרות סיכול הדיווח האוטומטי ע"י ביצוע. בית המשפט קמא אף קבע, כי בהתאם להלכת הצפיות יש לראות במשיב כמי שידע שבפועל, או למצער באפשרות קרובה לוודאי, כי תתרחש התוצאה הפסולה, קרי, תסוכל חובת הדיווח האוטומטי. בכך, לטענת המערערת, הכריע למעשה בית המשפט קמא את היסוד הנפשי של המשיב וקבע, כי מתקיימת לגביו החלופה השנייה של רכיב הכוונה המיוחדת, היא "כלל הצפיות". כך הדגישה, כי מאחר שכלל הצפיות מתעלם מהרצון בפועל של המשיב, הרי שטענתו כי רצה לחסוך בזמן, אינה גורעת מהתקיימות היסוד הנפשי.

70. באשר לטענת המשיב ולפיה, הגם שסבר כי במעשיו הוא מסכל את הדיווח האוטומטי, הרי שדימה לחשוב כי עובדי הבנק יעבירו בעניינו דיווח אחר בלתי רגיל, הדגישה המערערת, כי די בפעולות שיש בהן כדי לסכל דיווח, במקרה זה הדיווח האוטומטי, כדי לגבש את העבירה. מכאן, לטענתה, משקבע בית

המשפט קמא, כי היה בפעולותיו של המשיב כדי לסכל את הדיווח האוטומטי, הרי שאין רלוונטיות לשאלה אם יצאו דיווחים אחרים, אם לאו.

71. לטענת המערערת, משלא הייתה מחלוקת כי המשיב, אשר היה בעצמו, במועדים הרלוונטיים לכתב האישום, גוף החייב בדיווח בהיותו נותן שירותי מטבע, היה מודע לכך שפעולותיו הן פעולות ברכוש וכן, כי היה מודע לכך שפעולותיו עלולות לסכל את הדיווח האוטומטי לרשות, כאפשרות קרובה לוודאי, הרי שדי בכך לצורך התקיימות היסוד הנפשי שבמעשיו ולהרשעתו בביצוע העבירה.

72. לסיכום, טענה המערערת, כי המסד הראייתי המוסכם וקביעותיו החד משמעיות של בית המשפט קמא בדבר מודעות המשיב לחובות הדיווח ולכך שמעשיו מסכלים את הדיווחים האוטומטיים, מביאים להתקיימות כלל הצפיות ומשכך, להתקיימות רכיב הכוונה המיוחדת ביסוד הנפשי של המשיב. מאחר שהלכת הצפיות חלה על העבירה מושא כתב האישום, ומאחר שהלכת הצפיות הינה חזקה משפטית חלוטה, הרי שלא היה מקום ליתן להסבריו של המשיב משקל, שעה שנקבע שכלל הצפיות חל בעניינו.

73. לאור האמור, עתרה המערערת להפוך את תוצאת הכרעת דינו של בית המשפט קמא, להרשיע את המשיב, ולהשיב את התיק לבית המשפט קמא להמשך ההליכים ולגזירת הדין.

74. בהשלמת טיעוניה בעל פה בדיון מיום 27.4.22, חזרה המערערת על טיעוניה, כפי הודעת הערעור שבכתב. כן הפנתה לפסיקה בה הורשעו נאשמים, למרות שנקבע פוזיטיבית שהראיות לא הצביעו על רצון לגרימת המטרה של סיכול הדיווח, אולם הלכת הצפיות הצביעה על כך שהנאשם צפה בהסתברות קרובה לוודאי שבמעשיו יסכל את החובה.

75. בזיקה לטיעוני ב"כ המשיב, טענה המערערת, כי המסגרת המשפטית הראויה לטיעוניה הינה של "טעות במצב דברים", בהתאם לסעיף 34 לחוק העונשין. היינו, טעות שבעובדה כי בנק הדואר העביר דיווחים כחוק, גם מתחת לסכום של 50 אלף ₪. עם זאת, טענה זו לא נטענה בשום שלב, לא נותחה על ידי בית המשפט קמא ואין קביעות עובדתיות בהקשר זה. מכל מקום הזכירה המערערת, כי הנטל בטענה זו מוטל על המשיב.

76. המערערת הטעימה, כי אין בנמצא ממצא עובדתי ולפיו, בנק הדואר העביר דיווחים אוטומטיים על סכומים הנמוכים מ-50,000 ₪. טענה זו לא הועלתה ולא נסתרה בבית המשפט קמא. כך גם לא נקבע, כי לא הוכח שהדיווחים שהועברו הינם מעל 50,000 ₪ בלבד. המערערת הדגישה, כי כתב האישום עניינו סיכול הדיווח האוטומטי וכי מהות החוק הינה, כי מי שמסכל את הדיווח האוטומטי, עובר את העבירה. בית המשפט קמא קבע, כי למשיב מודעות מלאה למשטר הדיווחים ומכאן, שאין חולק שידע, כי דיווחים מעל 50,000 ₪ הם המדווחים אוטומטית. מקום בו המשיב פעל בידעין לפצל את ההפקדות, משום שידע כי הפקדות מעל 50,000 ₪ יביאו לדיווח אוטומטי, הרי שלפי הלכת הצפיות הוא

מוחזק כמי שעבר את העבירה.

77. המערערת הבהירה, כי לא מועבר דיווח בלתי רגיל בגין כל פעולה של נש"מ וכי צו הדואר אינו מחייב זאת. מעבר לכך, הדגישה, כי מקום בו עסקינן בהחלת הלכת הצפיות, הרי שאין רלוונטיות לשאלת רצונו של המשיב לסכל את הדיווח האוטומטי. כך גם אין רלוונטיות לשאלה האם סבר המשיב, כי הועבר דיווח בלתי רגיל בגין פעולותיו. לגישת המערערת, במעשי המשיב ישנו פגם פלילי, שעה שבמנותק משאלת הרצון, המשיב ידע, כי במעשיו הוא רומס אינטרס חברתי שעניינו, פגיעה במשטר הדיווחים. המערערת הדגישה את עומק הפגם המוסרי שבפעולות שביצע המשיב, מקום בו עסקינן במי שהיה נותן שירותי מטבע וגורם מדווח בעצמו.

78. המערערת ציינה, כי ישנה שאלה בדבר התנהלות מנהל ופקידי הבנק באשר להעברת הדיווחים הבלתי רגילים. עם זאת, הבהירה, כי החוק משאיר מקום לשיקול דעת בהקשר זה וטענה, כי סיכול דיווח אוטומטי באמצעות פיצול ההפקדות אינו שווה ערך לעבירה במחדל של פקיד הבנק.

79. לעמדת המערערת, המקרה דנן מתאים להכרעה בסוגיה באלו מקרים ניתן להחיל את הלכת הצפיות וזאת, נוכח ריבוי המקרים, כמו גם העובדה, כי עסקינן בנאשם שהינו נש"מ. בהקשר זה הסבירה, כי לקביעה, כאמור, ישנה השלכה באשר למקרים בהם יחליטו גורמי האכיפה להעמיד נאשמים לדין בעבירות מסוג זה. המערערת ציינה, כי לא תעמוד על ענישה מחמירה במקרה דנן, בו הנסיבות המקלות ברורות.

טיעוני המשיב:

80. בעיקרי טיעוניהם בכתב, עתרו ב"כ המשיב לדחיית הערעור והותרת זיכוי המשיב על כנו.

81. לטענת ב"כ המשיב, המערערת עותרת להרשעת המשיב, אף שאינה חולקת על קביעת בית המשפט קמא, כי לא עמדה מטרה פלילית מאחורי מעשיו. זאת, היות ולגישתה, החזקה נגדו, אותה סתר המשיב עובדתית, אינה ניתנת לסתירה משפטית. ב"כ המשיב הוסיפו, כי המערערת אף אינה מסתירה את העובדה, שמטרתה בערעור זה נוגעת לעמדה משפטית עקרונית שיכולה להיות רלוונטית במקרים אחרים, בהם ידובר ב"מלביני הון פתלתלים וערמומיים", שלא כמשיב דנן.

82. לעמדת ב"כ המשיב, ככל שטענותיה של המערערת תתקבלנה, הרי שעל ערכאת הערעור לעשות אחת משתיים: להרשיע אדם, אשר אף המערערת אינה חולקת על כך שלא עמדה מטרה פלילית מאחורי מעשיו, או לזכותו מחמת עובדות המקרה הקונקרטי ולקבוע באוביטר, שממילא אינו מהווה קביעה עובדתית מחייבת, עמדה משפטית שונה מזו של בית המשפט קמא. שתי אפשרויות אלו, כך לדידם, אינן מצדיקות את הובלתו של המשיב בעיניו דין של הליך בפני ערכאה שנייה. זאת, משנמצא, כי

התנהלותו נבעה ממניעים חוקיים וכשרים, והמערערת אינה חולקת על כך בערעורה.

83. ב"כ המשיב הטעו, כי המערערת אישרה בהודעת הערעור, כי המשיב לא שם לו למטרה לסכל את הדיווחים, אלא פעל ממניעי חיסכון זמן, לאור נהלי בנק הדואר. למרות זאת, המערערת מנסה להוביל להרשעת המשיב בפלילים, לאור חזקות משפטיות להן היא טוענת. לטענת ב"כ המשיב, מדובר בהתנהלות שאינה תואמת את חובתה המוסרית של המערערת כאוכפת הדין בפלילים. כן הדגישו, כי זהו אינו המקרה הנכון לעריכת דיונים עקרוניים אודות תחולת הלכות משפטיות, על גבו של אדם חף מפשע.

84. ב"כ המשיב ציינו, כי בית המשפט קמא אימץ בהכרעת דינו את טענות המשיב ולפיהן, המערערת חדלה במחדלי חקירה ותביעה רבים בתיק דנן, כאשר החקירה הייתה שטחית ביותר ולא נחקרו גורמים מהותיים לחשיפת האמת. לטענתם, ההימנעות מהקצאת משאבים לחקירת התיק כדבעי, אל מול הבחירה החריגה להשקיע משאבים לניהול ערעור מטעם המדינה, בנסיבות שתוארו מעלה, מעלה אף היא טעם לפגם. ראוי היה, כי המדינה תשקיע את משאביה ותעשה שימוש בסמכויות שבידיה, באופן שקול ונרחב בשלב בירור האמת, להבדיל מהשקעת משאביה כדי להפוך הכרעת דין מזכה כלפי נאשם, שאף היא עצמה כיום מסכימה, שלא עמדה מטרה פלילית מאחורי מעשיו. הדברים אמורים ביתר שאת מקום בו ברור שנסיבותיו החריגות של המקרה דנן והקביעות העובדתיות שבו, גורמות לכך שההכרעות בתיק זה לא תוכלנה להוות תקדים לכל תיק אחר, ודאי שלא בתיקים חמורים יותר.

85. לטענת ב"כ המשיב, המקרה דנן הוא מקרה ייחודי ונדיר, שבו סמכות אישור המשיכה של מנהל סניף הדואר הוגבלה באותו הסכום בו עומד סף הדיווח, במנותק מדיני הלבנת ההון. לאור האמור, הרי שתיק זה והקביעות שבו, אינם יכולים להוות תקדים לשום מקרה דומה אחר. בהקשר זה טענה, כי המשיב הינו נש"מ, אשר היה לקוח של סניף הדואר. מטבע הדברים, עיסוקו הכתיב הזדקקות תדירה לשירותי משיכת מזומנים. ב"כ המשיב הפנו לכך שבית המשפט קמא שוכנע מגרסת המשיב, כי משיכת המזומנים בסניף הדואר הרלוונטי הייתה עדיפה לו כפונקציה של חסכון זמן וטרחה, מהאלטרנטיבות שעמדו לרשותו. בית המשפט קמא אף הוסיף, כי נהלי בנק הדואר למעשה תיעלו את הלקוחות לבצע משיכות בסכומים שהיו בפועל מתחת לרף הדיווח.

86. ב"כ המשיב הדגישו, כי העובדות, כפי שהוכרעו על ידי בית המשפט קמא, הן, כי המשיב לא שם לו למטרה לסכל את משטר הדיווחים, וכי המשיב הינו מהימן בגרסתו, כי פעל בביצוע המשיכות בתום לב ולאור נהלי בנק הדואר, שלא היו בשליטתו. כך הטעו, כי האמון שנתן בית המשפט קמא בגרסת המשיב, נבע הן מסימני האמת בגרסתו והן מעובדה שעד התביעה היחיד, מנהל סניף הדואר אמיר עמר, תמך בגרסתו. אל מול שניהם, לא הציגה המערערת כל ראיה, או עדות סותרת.

87. ב"כ המשיב הוסיפו והפנו לקביעת בית המשפט קמא, כי כל הפרשנויות האחרות שניסתה המערערת לתת בניסיונה לסתור את גרסת המשיב ועד התביעה, הסתמכו על סברות בלבד, כאשר זו עצמה לא טרחה לבחון ולחקור את גרסתם. נטען, כי אמנם המערערת לא ביקשה להעמיד את סימני האמת

שבעדות המשיב למבחן ערכאת הערעור, אולם לשיטת ב"כ המשיב, סימנים אלו והקביעות העובדתיות שבצידם, ראוי שימנעו את התערבות ערכאת הערעור בתיק דנן, אך לשם קיום דיונים משפטיים.

88. בראשם של סימני האמת, כאמור, מנו ב"כ המשיב את הקביעות בדבר גרסתו העקבית של המשיב, החל בגרסתו הספונטנית בעת שנחקר לראשונה בנושא. סימן אמת נוסף נמצא בהתנהלות המשיב בעת שמשך מזמנים מבנק הפועלים בטרם הפך ללקוח של בנק הדואר, שם העמיד את משיכותיו על 200,000 ₪, סכום שהיווה את סף אישור המשיכה של מנהל הסניף, וזאת, ללא התחשבות בסף הדיווח לפי דיני הלבנת ההון. סימן אמת מובהק נוסף נמצא בכך שהמשיב פעל בגלוי ובאופן תדיר אל מול גורמי בנק הדואר, ללא הסתרה. סימני אמת נוספים נמצאו בהתנהלותו במשיכות מכספומטים ובמשיכות שבוצעו לעיתים בסניף הדואר הראשי. לאור סימנים אלה ואחרים, קבע בית המשפט קמא, באופן חד משמעי ומובהק, כי המשיב מהימן עליו וכי המערערת לא סדקה את גרסתו.

89. לכך ביקשו ב"כ המשיב להוסיף את ההגנה הממוקדת והקצרה שניהל המשיב, אשר עמד על העדתו של עד תביעה אחד, אשר תמך בגרסתו, כמו גם על עדותו שלו בלבד כעד הגנה, תוך שהסכים להגשת מרביתם המוחלטת של מוצגי התביעה ולוויתור על כל יתר עדיה.

90. ב"כ המשיב טענו בדבר מחדלי החקירה והתביעה שנתגלעו בתיק והשלכתם על הכרעת הדין. בהקשר זה טענו, כי פעולת החקירה המהותית היחידה שביצעה הרשות החוקרת בתיק דנן הייתה חקירתו של עמר, אשר לקביעת בית המשפט קמא, תמך בגרסת המשיב. אף הרשות התובעת נמנעה מהבאת עדים ומבדיקת הטענות עליהן ניסתה להסתמך בהרשעת המשיב. חלף זאת, ביססה את טיעוניה, בסיכומיה, על סברות והשערות ביחס ליסוד הנפשי. המערערת המשיכה במחדליה עת בחרה שלא לשאול את המשיב בחקירתו הנגדית אודות סברותיה, פן יעלה בידו לסתור אותן.

91. ב"כ המשיב הדגישו, כי בית המשפט קמא קיבל את טענות המשיב בעניין זה וקבע, כי המערערת לא הרימה את נטל ההוכחה עקב מחדליה שלה. כן ציינו, כי המערערת בחרה שלא לחקור, להפריך, או לאמת, גם את דברי עמר בעדותו ולפיהם, נש"מים אחרים פעלו בסניף הדואר באופן דומה למשיב. כך טענו, כי בית המשפט קמא אימץ את טענת ההגנה ולפיה, התנהלות זו של המערערת עולה כדי "אכיפה בררנית". בהקשר זה הדגישו, כי בית המשפט קמא קיבל, למעשה, את טענות ה"הגנה מן הצדק" של המשיב, אולם לא נדרש לבחון את השלכתן בפועל, מכיוון שזיכה את המשיב לגופו של עניין. לטענת ב"כ המשיב, די היה במחדלי החקירה והתביעה כדי להוביל לזיכויו של המשיב.

92. לטענת ב"כ המשיב, הערעור מהווה שינוי חזית מצד המערערת, שאינו מתיישב עם מחויבותה כתביעה. כך, בכתב האישום לא טענה המערערת עובדתית, כי המשיב ראה את הפגיעה במשטר הדיווחים כתוצאה קרובה לוודאי, אלא כי שם לו אותה למטרה וזאת, בניגוד לטענותיה בערעור. אלא שבית המשפט קמא שלל את התיזה העובדתית עליה התבסס כתב האישום.

93. לדידם של ב"כ המשיב, היעדר הבסיס לטענות המערערת באשר ליסוד הנפשי, היה ברור וגלוי כבר בתום פרשת התביעה ולאחר חקירתו של עמר. לטענתם, ראוי היה, כי המערערת תחזור בה מכתב האישום כבר באותה העת. בסיס זה התחזק במהלך פרשת ההגנה ואף בתומה ראוי היה שהמערערת תחזור בה מכתב האישום. חלף זאת, וחלף השלמה עם הכרעת הדין המזכה, בחרה המערערת לשנות את טיעוניה העובדתיים ולטעון, כי המשיב אמנם לא חפץ בסיכול הדיווחים ולא הייתה לו מטרה, או מניע לכך, אולם ידע על רף הדיווח ומכאן שיש להרשיעו. ב"כ המשיב הדגישו, כי אין עסקינן בסמנטיקה, או בשאלה הטכנית האם היה צורך להפנות להלכת הצפיות במסגרת כתב האישום, אלא בשאלה מהותית מהי התיזה העובדתית (להבדיל מהמשפטית) עליה נסוב כתב האישום ואשר על בסיסה התבקשה הרשעת המשיב.

94. כך טענו ב"כ המשיב, כי המערערת משנה בערעורה את התיזה העובדתית שהציגה בכתב האישום, בשינוי חזית מובהק, וטוענת עתה, כי המשיב "צפה" את סיכול הדיווח, על מנת להסיט את הדין לדין משפטי בדבר תחולת הלכת הצפיות. נטען, כי כך ניסתה המערערת לעשות אף בסיכומיה, כאשר ביקשה להרשיע את המשיב, לחילופין, על פי הלכת הצפיות. דא עקא, כי לא זו התיזה העובדתית שהוצגה בכתב האישום, או שהוצגה למשיב בחקירותיו, עת הוטח בו, ללא בסיס, כי הוא מסייע ביודעין ובמתכוון לעבריינים בהלבנת כספים.

95. לטענת ב"כ המשיב, המערערת מבצעת שינוי חזית נוסף לאור קביעה נוספת בהכרעת הדין ולפיה, מהימנה על בית המשפט קמא גרסת המשיב ולפיה, הוא היה מדווח על ידי בנק הדואר בשל היותו נש"מ ולאור הדרישות המיוחדות הקמות מתוקף כך. לאור קביעה זו, כך נטען, מפצלת עתה המערערת בין שני סוגי הדיווחים, הרגילים והבלתי רגילים, וטוענת עובדתית, כי היא מוכנה לקבל את הקביעה שהמשיב מדווח בדיווחים בלתי רגילים, אך ידע בהסתברות גבוהה שאינו מדווח בדיווחים הרגילים. לטענת ב"כ המשיב, לטענות אלו אין זכר בכתב האישום ומדובר בשינוי חזית מהותי ביותר ופסול. שינוי חזית זה, יחד עם שינוי החזית הקודם שצוין, מקימים תשתית עובדתית חדשה לחלוטין, שעל בסיסה מתבקשת ערכאת הערעור להרשיע את המשיב. ב"כ המשיב ביקשו שלא להתיר התנהלות פסולה זו.

96. ב"כ המשיב העירו, כי הדעת וההגינות נותנות, כי לו הייתה המערערת סוברת בעת הגשת כתב האישום, כי המשיב אכן האמין שמשיכותיו הכספיות מדווחות בהתאם לדיני איסור הלבנת הון, ויהא זה אף בדיווח בלתי רגיל, הרי שלא הייתה מגישה כנגדו כתב אישום בגין מטרה לסכל דיווחים. לטענתם, בחירתה של המערערת, כיום, להמשיך ולעמוד על הרשעת המערער לאור התשתית העובדתית החדשה שבערעורה, מעידה על ניסיון לאחוז בכל מחיר בעמדתה המרשיעה.

97. לטענת ב"כ המשיב, פרשנותה של המערערת להכרעת הדין שגויה. בהקשר זה טענו, כי המערערת מבססת את הערעור כולו על יישום הלכת הצפיות על ידי בית המשפט קמא. אלא, שבית המשפט קמא כלל לא קבע, כי יש להחיל במקרה דנן את הלכת הצפיות. למעשה, בית המשפט קמא הקדיש חלק נכבד מהכרעת הדין לכך שאין כיום הכרעה משפטית האם יש להחיל את הלכת הצפיות על העבירה

שיוחסה למשיב. בית המשפט קמא אף ציין, כי עד היום, בתי המשפט הכריעו בעבירות אלו על בסיס המטרה בפועל, כפי שנגלתה מהראיות, ולא על סמך חזקות משפטיות. בהקשר זה הדגישו, כי בענייננו נפסק, כי מטרתו של המשיב בפועל הייתה חוקית, וכי המערערת אינה חולקת על כך.

98. עוד הדגישו ב"כ המשיב, כי בית המשפט קמא לא קבע, כי בניגוד לפסיקה שנסקרה על ידו, הוא דווקא בוחר להחיל את הלכת הצפיות על המשיב, חרף ממצאיו העובדתיים המובהקים, כפי שמנסה לעשות כיום המערערת. אלא, בית המשפט קמא הוסיף בבחינת למעלה מן הצורך, כי גם לו היה מקבל את הטענה שיש להחיל בענייננו את הלכת הצפיות, היה מוצא, כי יש לזכות את המשיב. לטענתם, אף המערערת עצמה מבליעה בערעורה את העובדה, כי בית המשפט קמא התייחס גם, אך לא רק, להלכת הצפיות. מכאן, שהיה על המערערת לטעון ולשכנע, תחילה, כי בית המשפט שגה בכך שלא החיל את הלכת הצפיות. למעשה, נטען, כי המערערת לא סתרה את הקביעה המשפטית של בית המשפט קמא ולפיה, סוגיה זו נותרה בצריך עיון בפסיקה, ולא הראתה פסול בבחירתו של בית המשפט קמא להימנע מהכרעה בסוגיה העקרונית.

99. לאור האמור, הדגישו ב"כ המשיב, כי המערערת אינה חולקת על כך, שככל שלא מוחלת הלכת הצפיות, זיכוי של המשיב הינו בדין. כך טענו, כי מהבחינה המשפטית, קביעותיו של בית המשפט קמא ביחס לזיכוי גם לו היה מחיל את הלכת הצפיות, הינן כולן בגדר אוביטר, שאין בו כדי להשפיע על הכרעת הדין ומכאן, שאף הערעור עליהן הינו עקר.

100. עוד טענו ב"כ המשיב, כי המערערת מפרשת באופן שגוי את הדין וכי טענת המערערת ולפיה, יש להרשיע את המשיב מכוח הלכת הצפיות שהינה "חזקה חלוטה", בשגגה יסודה. לטענת ב"כ המשיב, ידיעת רף הדיווח, אשר כמוה כידיעת הדין, אינה מייצרת אשמה וודאי שאינה יכולה לייצר חזקה חלוטה לאשמה. כן לטענתם, אף שהמערערת התייחסה בערעורה לכך שהנטל המוטל עליה באשר להוכחת היסוד הנפשי הינו כפול, הרי שבפועל, היא פטרה עצמה מהנטל המוטל עליה ביחס לחלק השני. זאת, מקום בו לשיטת המערערת, די לה בהתקיימותו של רכיב המודעות והיא אינה נדרשת להוכיח מטרה. מכאן, חוסר ההיגיון שבטיעוני המערערת.

101. עוד עמדו ב"כ המשיב על כך שהמערערת הסתמכה בטיעוניה, הן בבית המשפט קמא והן בהודעת הערעור, על פסק הדין בעניין שם טוב. עם זאת, באותו עניין נקבעה חזקה יחסית, הניתנת לסתירה. בית המשפט קמא אימץ את הפסיקה בעניין שם טוב וקבע, כי הקביעות המשפטיות שנקבעו בה חלות בענייננו וקמה חזקה כנגד המשיב, הניתנת לסתירה. כך, בניגוד לעניין שם טוב, בית המשפט קמא קבע, כי המשיב סתר את החזקה. ב"כ המשיב הטעו, כי החזקה היחסית המוצאת את ביטוייה בעניין שם טוב, שזורה לאורכה של כל הפסיקה שהביאה המערערת לתימוכין בטענותיה.

102. ב"כ המשיב הפנו לדוגמאות מהפסיקה אליה הפנתה המערערת, תוך עריכת אבחנה בין מקרים אלה למקרה דנן. בהקשר זה הפנו לקביעת בית המשפט קמא באשר לאבחון העובדתי בין המשיב לבין

הנאשמים נשוא הפסיקות האחרות בסוגיה, כאשר קבע, כי בניגוד למקרים האחרים, בהם הובאו ראיות על התנהלות חשודה ופלילית של הנאשמים בשלבי קבלת הכספים, הרי שהמערערת לא הצליחה להצביע על רקע, או על אינטרס מובהק של המשיב, לסכל דיווח. בית המשפט קמא הוסיף וקבע, כי עיסוקו של המשיב כנש"מ מאבחן אותו מנאשמים אחרים, שכן, עיסוקו מצדיק ואף מצריך את מחזור הכספים שמשך.

103. באשר למדיניות המשפטית הראויה בשאלת החלת הלכת הצפיות על המקרה דנן, הפנו ב"כ המשיב לקביעות שנקבעו ברע"פ 7153/99 אלגד נ' מדינת ישראל (29.8.01) (להלן: "עניין אלגד"), ממנו הביא בית המשפט קמא בהכרעת דינו. כך טענו, כי ההלכה שנקבעה בעניין אלגד רלוונטית לענייננו פעמיים. ראשית, היא מלמדת שבעבירות שאינן תוצאתיות, כבענייננו, יש אפשרות שלא להחיל את הלכת הצפיות, בהתאם לנוסח הגדרת העבירה ותכליתה. לעמדתם, תכלית העבירה במקרה דנן לא נועדה לייצר הרשעה פלילית, מקום בו בית המשפט משתכנע עובדתית, כי התנהלות הנאשם הייתה בתום לב ומטעמים חוקיים.

שנית, ההלכה מבהירה את הרציונל שמאחורי החלת הלכת הצפיות שעניינו, הטלת פסול חברתי ומוסרי על העושה, מקום בו התנהלותו משולה להתנהלות מתוך מטרה פלילית של ממש. לטענת ב"כ המשיב, לאור ממצאיו העובדתיים של בית המשפט קמא, אין מקום להטיל על המשיב פסול חברתי ומוסרי, כאמור, באמצעות חזקה משפטית.

ב"כ המשיב הוסיפו, כי ההלכה בעניין אלגד קובעת עוד, כי לרוב יעשה שימוש בהלכת הצפיות כאשר השאיפה להשגת היעד אינה מתקיימת במלואה, או שאינה ניתנת להוכחה. אולם, במקרה דנן, בית המשפט קמא קבע, כי השאיפה לא התקיימה כלל.

104. ב"כ המשיב הזכירו, כי בית המשפט קמא קבע, כי קשיי ההוכחה של המערערת נבעו ממחדליה שלה. במצב דברים זה, לטענתם, מורה הפסיקה, כי מחדלים אלה יעמדו לחובת המערערת ולא לחובת המשיב. לגישתם, ודאי שאין זה ראוי לייצר כתוצאה ממחדלים אלו חזקה משפטית חלוטה לרעת המשיב.

105. עוד טענו, כי חלק ניכר מטעונו המערערת מתייחס לסוגיית הדיווחים ה"רגילים", אל מול הדיווחים ה"בלתי רגילים" וזאת, בהקשר לטענה, כי המשיב ידע שמתבצעים לגביו דיווחים בלתי רגילים. לשיטת ב"כ המשיב, הדיסרטציה המשפטית אותה עורכת המערערת בהקשר זה מחטיאה את העיקר והוא, התרשמות בית המשפט קמא כי המשיב מהימן וכי גרסתו לא נסדקה, עת תיאר שהאמין שמתבצעים דיווחים מטעם סניף הדואר של כל פעולותיו, עקב היותו נש"מ ולא לקוח מן המניין, ואף הסביר את הרציונל שעמד מאחורי זאת. בכך ראה בית המשפט קמא, סתירה לטענה שהמשיב שם לו למטרה לסכל את משטר הדיווחים.

106. ב"כ המשיב ציינו, כי המשיב ביקש מיוזמתו לקבל את הדיווחים שבוצעו על ידי סניף הדואר לפי דיני איסור הלבנת הון, אך המערערת היא זו שסירבה לגילוי זה, לאור טענות חיסיון של הרשות לאיסור הלבנת הון. בהכרעת דינו, נימק בית המשפט קמא את הפגיעה בהגנת המשיב שיכולה להתרחש בשעה שחוסמים את בית המשפט מלדעת באם הועברו דיווחים כלל.

107. כן הדגישו, כי תכליתו של סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון, לפי לשונו ורוחו, היא לייצר סנקציה פלילית לגורמים המנסים לפגוע בתכלית החוק ובמשטר הדיווחים ככלל. לא בכדי סעיף 3(ב) מתייחס ל"מטרה למנוע דיווח" ולא לסוג מסוים של דיווח. נטען, כי מקום בו בית המשפט משתכנע, כי אדם סבר שמדווחים אודות פעולותיו, אין משמעות לשאלה איזה דיווח חשב שמתבצע, על מנת לשלול, כי שם לו למטרה לסכל דיווחים. הודגש, כי בניגוד לנטען בהודעת הערעור, המשיב לא התייחס לדיווחים "בלתי רגילים", אלא לעצם כך שהניח כי הוא מדווח. למעשה, ככל שכתענת המערערת, המשיב סבר שהוא מדווח דיווח בלתי רגיל, השם "זרקור" על פעולותיו, הרי ששלילת היסוד הנפשי של המטרה לסכל דיווחים, מתחזקת.

108. לטענת ב"כ המשיב, אנומליה נוספת העולה מטענות המערערת נובעת מעובדה, כי מנהל הסניף עמר לא הועמד לדין בעצמו. זאת, על אף שלטענת המערערת, די בידעה על משטר הדיווחים על מנת לגבש את היסוד הנפשי הנדרש, ועל אף שאין חולק, כי עמר ידע על רף הדיווח וכי חובת הדיווח מוטלת עליו, ולא על המשיב. לא זו אף זו, בית המשפט קמא קבע, כממצא עובדתי, כי עמר שיתף פעולה וייתכן שאף יזם את אופי המשיכות, שלא אפשר דיווח אוטומטי. עוד קבע בית המשפט קמא, כי מטעם זה, לעמר היה אינטרס להגן על עצמו במסגרת עדותו. בית המשפט קמא הוסיף וקבע, כי ככל שלא התקיימו דיווחים רגילים מטעם סניף הדואר, הרי שמדובר באזלת יד ואי מילוי חובתם על פי דין של הדואר ועובדיו, וכי אין בכך כדי להשפיע לחובה על חפותו של המשיב.

109. במצב דברים זה, כך נטען, ומשנשלל אינטרס מכוון של המשיב לסיכול משטר הדיווחים, מצויים המשיב ועמר, הן מבחינת היסוד העובדתי והן מבחינת היסוד הנפשי, במקום זהה לכל הפחות, כאשר ההבחנה היחידה ביניהם היא, שהחובה החוקית חלה על עמר ולא על המשיב. לטענת ב"כ המשיב, לא נמצא ולא הוצג כל הסבר המניח את הדעת להפליה שערכה המערערת בין עמר לבין המשיב ואכן, בית המשפט קמא קבע, כי יש צדק בטענות ההגנה בהקשר זה. צוין, כי בית המשפט קמא לא נדרש להשלכותיהן של טענות ההגנה מן הצדק והאכיפה הבררנית שכן, קבע, כי ממילא הוא מוצא את המשיב זכאי. אולם, לגישת ב"כ המשיב, מדובר בטעם נוסף ומצטבר, המצדיק את זיכוי של המשיב.

110. לסיכום, טענו ב"כ המשיב, כי הכרעת הדין, המזכה את המשיב, בדין יסודה. כן טענו, כי המערערת מנסה להוביל להרשעה בעבירה חמורה של הלבנת הון, אדם שהיא עצמה אינה חולקת שפעל כפי שפעל עקב נהלים של בנק הדואר, שלא היו ביוזמתו, או בשליטתו, וכאשר סבר, כי בפועל הינו מדווח לפי דיני איסור הלבנת הון. ניסיון זה, לעמדתם, ראוי שיכשל, הן מבחינת מדיניות מוסרית וחברתית והן מבחינת מדיניות משפטית. לאור זאת, עתרו לדחיית הערעור ולהותרת זיכוי המשיב על כנו.

111. בטיעוניו בעל פה בדיון מיום 27.4.22, חזר ב"כ המשיב על האמור בעיקרי הטיעון שהוגשו מטעמו.

כן הדגיש, כי נקבע כממצא עובדתי, כי המשיב ידע שכל פעילותו מדווחת בדיווח בלתי רגיל, וטען, כי הפיצול שהמערערת עורכת בין דיווח אוטומטי לדיווח בלתי רגיל, הינו מלאכותי. לגישתו, משנקבע, כי המשיב היה בעל מודעות מלאה לכך שמבחינתו אין סיכול של הדיווח, הרי שאין מקום להידרש לסוגיית הצפיות. כך הדגיש, כי בית המשפט קמא האמין לגרסת המשיב ולפיה, הוא היה משוכנע שכל הדיווחים, כולל הדיווחים האוטומטיים, מדווחים. בהקשר זה טען, כי כתב האישום אינו מציין איזה סוג דיווח סוכל על ידי המשיב.

112. ב"כ המשיב טען, כי המשיב סיפק הסברים והשיב לשאלות ספציפיות שנשאל על ידי בית המשפט קמא. כך הסביר המשיב, כי בהיותו נש"מ, הרי שבשונה מלקוחות פרטיים, כל פעילותו מדווחת ובכלל זה, המשיכות בסכומים שמתחת ל-49 אלף ₪. בהקשר זה הסביר, כי נפתח עבורו חשבון מיוחד של נש"מ, התבקשה ממנו סדרה ארוכה של פעולות ודיווחים והדרישות ממנו כנש"מ היו שונות. מכך הסיק המשיב, כי כל הפעילות שלו מדווחת. לאור זאת, טען ב"כ המשיב, כי מכללא המשיב לא פעל כדי לסכל את הדיווח ולכן, אין רלוונטיות להלכת הצפיות. בהקשר זה שב והדגיש, כי כלל הצפיות דורש ידיעה וודאית שאין דיווח, דבר שיוביל בהסתברות קרובה לוודאי שיסוכל הדיווח. אולם, במקרה דנן, מבחינה סובייקטיבית, המשיב ידע שישנו דיווח על פעולותיו ולכן, אין סיכול של הדיווח.

113. ב"כ המשיב הוסיף, כי טענות המערערת באשר לאופן ביצוע הדיווחים בבנק הדואר, לא הוכחו בבית המשפט קמא ולא הובאה בהקשר זה כל עדות, או ראיה אחרת. בנסיבות אלה, הרי שסוגיה זו נותרה ללא מענה וטענת המשיב, כי התבצעו דיווחים בפועל, לא נסתרה. ב"כ המשיב הדגיש, כי בנק הדואר הוא היוזם של תהליך הדיווח, ועל כן, לא ברורה עמדת המערערת ולפיה, כלל הצפיות לא חל גם על מנהל בנק הדואר. כך, המנהל לא הועמד לדיון, לא הובא להעיד בעניין זה ולא נשאל על כך בחקירה נגדית. הודגש, כי טענת המשיב אינה לטעות במצב עובדתי, אלא לקיומה של מודעות פוזיטיבית לכך שלא התקיים סיכול של הדיווח, טענה עמה המערערת לא התמודדה.

114. ב"כ המשיב הוסיף, כי גם מבחינת תכליתו של חוק איסור הלבנת הון ומשטר הדיווחים, הרי שמקום בו אין מחלוקת על כך שהמשיב היה מודע לכך שפעולותיו מדווחות בדיווח בלתי רגיל, תכלית החוק אינה מסוכלת על ידי היעדר הדיווח האוטומטי. כך, פעולות המשיב כנש"מ, משלב קבלת ההמחאה מהלקוח ועד לשלב משיכת הכסף במזומן, מדווחות לרשות לאיסור הלבנת הון וישנו מעקב אחר הכספים. כך הדגיש, כי תכלית הדיווחים היא ליידע את הרשות לאיסור הלבנת הון אודות הפעילות שמתבצעת, כאשר פעילות המשיב מדווחת ממילא בהיותו נש"מ. טענה זו נטענה על ידי המשיב בבית המשפט קמא, אך הוא לא נשאל על כך על ידי המערערת, ולא הוטח בפניו שהטענה אינה נכונה. לפיכך, הרי שטענה זו לא הוזמה.

115. ב"כ המשיב הפנה לקביעות בית המשפט קמא בדבר קיומם של מחדלי חקירה רבים במקרה דנן, דבר המעיד, לטענתו, על רצון להפללת המשיב ללא כל בסיס. תחושת רדיפה עולה, לטענתו, מהערעור עצמו, מקום בו המערערת עותרת להרשיע אדם אשר נקבע לגביו כממצא עובדתי, כי המטרה שלו הייתה כשרה ושעה שהמערערת אינה חולקת על כך.

דין והכרעה:

116. מושכלות יסוד הן, כי ערכאת הערעור אינה מתערבת בקביעות הערכאה הדיונית בנושאי מהימנות, גרסאות וממצאים עובדתיים, אלא בתנאים חריגים ביותר. עם זאת, אין עסקין בכלל בל יעבור וערכאת הערעור תתערב בממצאי מהימנות שקבעה הערכאה הראשונה, כאשר אלה נקבעו על פי שיקולים בלתי סבירים, או שנקבעו תוך התעלמות מגורמים שהיה מקום לייחס להם משקל, או כאשר אי מהימנות של עד "בולטת לעין", או כאשר ברור וגלוי על פני הדברים, כי הערכאה הראשונה נתפסה לכלל טעות בהקשר זה. ראו בעניין זה ספרו של כב' השופט קדמי "**על סדר הדין בפלייט, חלק שני, הליכים שלאחר כתב אישום**", מעמ' 1934 ואילך. כן ראו ע"פ 2103/07 **הורוביץ ואח' נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 31.12.08), שם נקבע, כי הכלל המנחה הנקוט בידי ערכאת הערעור הינו, כי זו תמשוך ככלל את ידה מהתערבות בקביעות עובדתיות וממצאי מהימנות שקבעה הערכאה הדיונית, זאת מתוך התפיסה הגורסת, כי הערכאה הדיונית נהנית מן היתרון שבהתרשמות בלתי אמצעית מן העדים ומכלל הראיות.

117. התערבותה של ערכאת הערעור בממצאי עובדה ומהימנות מצטמצמת רק לאותם מקרים חריגים, בהם הממצאים והמסקנות שקבעה הערכאה הדיונית אינם מתקבלים על הדעת, כאשר ברור וגלוי מהם, כי נפלה שגגה גסה, מהותית ובולטת אצל הערכאה הדיונית בהקשר זה, או כאשר מתגלות סתירות היורדות לשורשו של עניין ולא ניכר, כי הערכאה הדיונית נתנה עליהן את דעתה. ערכאת הערעור לא תירתע מהתערבות, גם מקום בו מדובר בממצאים עובדתיים המתבססים על שיקולים שבהיגיון ובמסקנות שהסיקה הערכאה הדיונית מן העובדות שהוכחו. ראו בהקשר זה ע"פ 190/82 **מרקוס נ' מדינת ישראל**, פ"ד ל"ז (1) 225, ע"פ 355/88 **לוי נ' מדינת ישראל** פ"ד מ"ג (3) 221, ע"פ 6730/05 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 9.2.06) וע"פ 10432/05 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.6.07).

118. לאחר שעיינתי בהודעת הערעור, בהכרעת דינו של בית המשפט קמא, בראיות שהובאו בפניו וקביעותיו בהקשרן של אלה, כמו גם שקלתי את טיעוני הצדדים כפי שבאו בפניו, באתי לכלל מסקנה, כי דין הערעור להידחות.

119. כאמור, לטענת המערערת, בית המשפט קמא שגה ביישום כלל הצפיות על מעשי המשיב. בהקשר זה טענה, כי בית המשפט קמא קבע, כי המשיב ידע באופן ברור, כי דיווח אוטומטי לרשות מתבצע רק לגבי משיכות מעל 50,000 ₪. כן קבע, כי היה על המשיב לדעת, בהתאם לכלל הצפיות, כי בפועל, או לכל

הפחות בסבירות קרובה לוודאי, משיכות רבות בסכום של 49,000 ₪ יסכלו את הדיווח. לאור קביעות אלה, הרי שלטענת המערער, מתקיימים כל יסודותיו של כלל הצפיות ובכללם, מודעות המשיב לחובות הדיווח ולאפשרות הקרובה לוודאי, כי פיצולי הסכומים יסכלו את הדיווח האוטומטי ומכאן, שהיה על בית המשפט קמא לקבוע, כי התקיים יסוד הכוונה המיוחדת שבעבירה ולהרשיע את המשיב.

כך, לטענת המערער, ניתוח המסד העובדתי במקרה דנן, תוך שימוש בכלל הצפיות, כפי שנעשה על ידי בית המשפט קמא, מחייב הגעה למסקנה אחרת מזו שהגיע אליה סופו של יום. לגישתה, משהוכחה מודעות המשיב לחובות הדיווח האוטומטיות ולכך שפעולותיו יביאו הלכה למעשה לסיכולן, הרי שבמנותק משאלת רצונו בסיכול הדיווח, כאמור, יש לקבוע כי מתקיים לגביו יסוד הכוונה המיוחדת לסיכול הדיווח.

120. אלא שעיון בהכרעת הדין מלמד, כי בית המשפט קמא לא התבסס על כלל הצפיות בהכרעת דינו ולא קבע, הלכה למעשה, כי יש להחיל במקרה דנן את הלכת הצפיות. בהכרעת דינו, בית המשפט קמא סקר את מדיניות הפסיקה בסוגיה האם ניתן להחיל את הלכת הצפיות על עבירה מסוג העבירות שיוחסה למשיב, כאשר בהקשר זה ציין במפורש כי:

"השאלה אם הוכחת צפי על פי הלכת הצפיות די בה כדי להחליף הוכחה של מטרה, לשם הוכחת היסוד הנפשי שבסעיף, נדונה בפסיקה אך לא הוכרעה. ניתן לראות, כי באותם מקרים בהן נערך דיון באפשרות להרשיע נאשמים בעבירות הלבנת הון על פי סעיף 3 לחוק איסור הלבנת הון, מצאתי כי נמצא, בסופו של דבר, ולגופו של כל מקרה, כי בתי המשפט שוכנעו בקיומה של מטרה בפועל לסכל דיווח לרשות, כלומר הוכח שההתנהגות, באותם מקרים, בוצעה מתוך יסוד נפשי של מודעות ומחשבה פלילית, כולל חפץ של הנאשם במטרה. השאלה אם ניתן להסתפק בצפיות, נותרה, באותם מקרים תיאורטית ובגדר צריך עיון". (ראו סעיף 10 להכרעת הדין).

121. לאחר קביעתו זו, פנה בית המשפט קמא לסקור את הפסיקה במקרים הרלוונטיים, הדנים בהחלת הלכת הצפיות על עבירות התנהגותיות מסוג מטרה, בכלל, ועל עבירות הלבנת הון, בפרט. דרך הילוכו של בית המשפט קמא בניתוח זה ראוייה ומסקנותיו בהקשר זה מבוססות על קביעות הפסיקה, כאמור.

כך, צדק בית המשפט קמא בהפנותו לעניין אלגד, שם נקבע, כי בעבירות שאינן עבירות תוצאה, כפי המקרה דנן, ישנה אפשרות שלא להחיל את הלכת הצפיות על היסוד הנפשי הנדרש בהן. כך נקבע, כי: **"עם זאת בעבירות שאינן עבירות תוצאה יש אפשרות כי במקרים מיוחדים נוסח הגדרת העבירה ותכליתה יחייבו שלא להחיל על היסוד הנפשי הנדרש בה את הלכת הצפיות"**. היינו, משמעות קביעה זו, כפי שציין בית המשפט קמא נכונה, היא, כי בעבירות התנהגותיות מסוג מטרה, ייבחן כל מקרה לגופו בשאלה האם נדרשת הוכחת מטרה ממש, או שניתן להסתפק בהקשר זה בהלכת הצפיות.

122. עוד הפנה בית המשפט קמא נכונה לע"פ 2333/07 **שלמה תענך ואח' נ' מדינת ישראל** (12.7.10) (להלן: **"עניין תענך"**), שם נקבע, כי מחשבה פלילית מסוג "מטרה" הנדרשת בעבירה התנהגותית, כגון זו הקבועה בסעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, עניינה רצון או שאיפה להשגת יעד מסוים. כן נקבע,

כי: "מטרה כאמור ניתן להוכיח באמצעות ראיות, בין אם ישירות ובין אם נסיבתיות, מהן ניתן להסיק את דבר קיומה". בית המשפט קמא ציין נכונה, כי בעניין תענך, השאלה האם ניתן להסתפק בהלכת הצפיות נותרה תיאורטית ובגדר צריך עיון וכי באותו מקרה, התשתית הראייתית הקונקרטית הביאה לכלל מסקנה, כי מתקיים יסוד המטרה הנדרש וזאת, מבלי להחיל את הלכת הצפיות. ראו גם ע"פ 8551/11 יצחק כהן סלכני נ' מדינת ישראל (נבו 12.08.2012), שם נפסק כי: "אחר שבמקרה זה הוכחה קיומה של 'כוונה להסתיר' שוב לא נדרשת הכרעה ישירה בשאלה האם 'הלכת הצפיות' חלה על סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, שאלה שהושארה בצריך עיון בעניין תענך (שם, בפסקאות 237-238). על כן, גם במקרה זה, ניתן להותירה בצריך עיון". למען השלמת התמונה נדגיש כי גם בנסיבות מקרה זה סופו של יום, בשל נסיבותיו הספציפיות של המקרה לא נזקק בית המשפט העליון להחלתו של כלל הצפיות והסוגיה הושארה בצריך עיון.

123. אף בפסקי הדין הנוספים אליהם הפנה בית המשפט קמא, אשר באו בעקבות עניין אלגד ועניין תענך, ביססו בתי המשפט את הרשעת הנאשמים על קביעתם, כי הוכחה מטרה של ממש לסכל דיווח, להבדיל מהחלת הלכת הצפיות.

יוער, כי במסגרת הודעת הערעור שבכתב, הפנתה המערערת, בין היתר, לפסיקה שנסקרה על ידי בית המשפט קמא בהכרעת הדין ובה נקבע, כאמור, כי על אף האפשרות להסתפק בהוכחת יסוד נפשי על פי הלכת הצפיות, בוססה ההרשעה בפועל על הקביעה שהוכחה מטרה לסכל דיווח ממש (כך ראו, למשל: ת"פ (ת"א) 3725-08-17 מדינת ישראל נ' ראובן פרלמן (28.6.21), שערעור עליו תלוי ועומד בבית המשפט העליון - ע"פ 640/22, ות"פ (ת"א) 40131/08 מדינת ישראל נ' ג'רבי (1.9.13)).

124. כאמור, בסיכום סקירת הפסיקה הרלוונטית, ציין בית המשפט קמא, כי בניגוד לאותם מקרים שנדונו בפסיקה, בהם הובאו ראיות על התנהלות חשודה ופילית של הנאשמים בשלבי קבלת הכספים, הרי שבמקרה דנן, המערערת לא הצליחה להצביע על רקע, או על אינטרס מובהק של המשיב, לסכל דיווח, שיש לו ערך ראייתי נסיבתי להוכחת מטרה למנוע דיווח. מכאן, פנה בית המשפט קמא לנתח את יסוד המטרה הנדרש בעבירה שיוחסה למשיב, על בסיס התשתית הראייתית שהובאה בפניו.

125. בדין עמד בית המשפט קמא על ההבחנה בין עניין שם טוב, עליו התבססה המערערת בטעוניה, לבין המקרה דנן. כזכור, בהסתמך על הקביעות בעניין שם טוב טענה המערערת, כי פעולת ההבניה (היינו, פיצול המשיכות) מהווה עשיית פעולה ברכוש "במטרה שלא יהיה דיווח", ומכאן שיש בה עבירה על האיסור הקבוע בסעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון. כן נקבע, כי דרך ההפקדה שבהבניה יוצרת הנחה, כי הפיצול נועד במטרה לסכל את חובת הדיווח ועל הטוען אחרת להרים את הנטל להוכיח אחרת.

ואולם, בדין ציין בית המשפט קמא, כי בעניין שם טוב דובר על נטל ההוכחה הדרוש במשפט אזרחי, בעוד שבמשפט הפלילי דרוש נטל הוכחה של למעלה מספק סביר. כן ציין בצדק, כי בעניין שם טוב נקבע, כי אם ניתן הסבר לפיצול המשיכות, הרי שיש לבדוק הסבר זה:

"גם בסוג המקרים האחד גם בסוג המקרים האחר יהא על התביעה לסמוך, בעיקר, על ראיות נסיבתיות, ואולם במקרה של הבניה - כבעניינו - עליו ניתן להסב את האימרה "הדבר מדבר בעדו" *res ipsa loquitur*. אופייה הייחודי של ההבניה מוליך אותנו למסקנה כי משהוכח מעשה הבניה ובעל הרכוש נמצא בחו"ל, עובר הנטל להוסיף ולהביא ראיות אל שכמו של בעל הרכוש, להפריך את המסקנה הנדרשת מן הראיות לכאורה. כך למשל הפקדת כספים בהפקדות לשיעורין; בסמיכות זמנים; שעה שכל הפקדה פחותה אך במעט מן הסכום החייב בדיווח, מקימה מעצמה חזקה כי בוצעה הבניה. או-אז עובר הנטל (הטקטי) אל בעל הרכוש ליתן הסבר למעשיו. משלא עשה כן, ניתן לומר כי המדינה עמדה בנטל ההוכחה המוטל עליה".

אלא שבניגוד לעניין שם טוב, הרי שבמקרה דנן, כאמור, המשיב הסביר את טעמיו לביצוע המשיכות הרבות בסכומים הנמוכים מ-50,000 ₪, טעמים אשר אינם נעוצים במטרה, לכאורה, לסכל דיווח. בית המשפט קמא בדק באופן נרחב ומדוקדק את ההסברים שסיפק המשיב לפעולותיו, מצא בהם טעם והיגיון וסומכת אני את ידי על קביעותיו.

126. ויודגש, כי בערעורה, הבהירה המערערת, כי הגם שהיא סבורה שהמסד העובדתי מצביע על התקיימות החזקה בדבר סיכול הדיווח לגבי המשיב וכי בהסבריו אין כדי לסתור חזקה זו, הרי שלצורך הערעור, מסכימה המערערת לצאת מנקודת הנחה שאכן נסתרה חזקה זו על ידי המשיב והוכח, או לכל הפחות הוטל ספק, כי המשיב לא רצה לסכל את הדיווח, אלא רצונו היה חיסכון בזמן.

127. כאמור, משקיבל בית המשפט קמא את גרסת המשיב ככזו המעלה ספק באשמתו, הרי שהנטל לסתור את הגיונם של הסברי המשיב חזר לכתפי המערערת, במסגרת חובתה להוכיח מעל ספק סביר, כנדרש במשפט הפלילי, כי הנאשם פעל במטרה לסכל את הדיווח. נטל זה, כפי שקבע בית המשפט קמא, לא הורם על ידי המערערת, בפרט בהיעדרן של פעולות חקירה שנדרשו לבחינת טענותיו של המשיב. במצב דברים זה, הרי שהסברי המשיב לא נסתרו או הופרכו וגרסתו, המעלה ספק סביר באשמתו, היא אשר נותרה לנגד עיני בית המשפט קמא.

לא זו אף זו, בית המשפט קמא ציין, כי הדברים יפים אף אם ייקבל את טענת המערערת ולפיה, די בהלכת הצפיות, דבר הדורש מידת הוכחה קלה יותר. מקל וחומר, אם תידרש מידת הוכחה נוקשה יותר של חפץ במטרה ושל כוונה מיוחדת להשיגה. היינו, בניגוד לטענת המערערת, בית המשפט קמא לא בחר להחיל את הלכת הצפיות על עניינו של המשיב, ואף ציין, כי כך או כך, המשיבה לא עמדה בנטל המוטל עליה להוכחת היסוד הנפשי הנדרש.

128. ויודגש, כי בעניין אלגד נקבע, כי בדרך כלל, הלכת הצפיות תשמש תחליף ליסוד הנפשי של מטרה, כאשר יסוד זה אינו מתקיים במלואו, או שאינו ניתן להוכחה:

"בעיקרו, מבוסס כלל הצפיות או ההלכה רבת-השנים המכונה הילכת הצפיות על כך שהפסול המוסרי והחברתי הטמון בהתנהגותו של עושה אשר צפה התממשות של יעד כאפשרות קרובה לוודאי, שווה ברמה הערכית לפסול הטמון

בהתנהגות מתוך שאיפה להשגת היעד או להתממשותו. על-כן צפיית התממשות היעד המבוקש ברמת הסתברות קרובה לוודאי, כמוה כשאיפה להשגת היעד. מטעם זה בדרך-כלל תשמש הלכת הצפיות הפסיקתית תחליף ליסוד הנפשי של שאיפה להשגת היעד, כאשר שאיפה כזו אינה מתקיימת במלואה או אינה ניתנת להוכחה".

עם זאת, כאמור, מעבר לעובדה, כי בענייננו עסקין בעבירה התנהגותית, לגביה נקבע כי אין חובה להחיל עליה בכל מקרה ומקרה את הלכת הצפיות, הרי שבמקרה דנן, בית המשפט קמא קבע, כי המערערת כלל לא עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח את היסוד הנפשי. יתרה מזו, בית המשפט קמא התרשם מהסברי המשיב כסבירים וראה לקבלם, באופן בו אלה מטילים ספק סביר בהתקיימות יסוד המטרה לסכל דיווח.

129. יוער בהקשר זה, כי יש טעם בטענת ב"כ המשיב, כי אף שהמערערת התייחסה בערעורה לכך שהנטל המוטל עליה באשר להוכחת היסוד הנפשי הינו כפול - הוכחת מודעות המשיב לכך שהוא מבצע פעולה ברכוש ולחובת הדיווח, וכן, מטרה לסיכול הדיווח - הרי שבעמדתה, המערערת פוטרת עצמה מהנטל המוטל עליה ביחס להוכחת רכיב המטרה. זאת, מקום בו לשיטת המערערת, די לה בהתקיימות רכיב המודעות והיא אינה נדרשת להוכיח מטרה. ויזכר, כי עסקין בעבירה התנהגותית, אשר בהתאם לפסיקה, יש לבחון כל מקרה לגופו בשאלה האם יש להחיל לגביה את הלכת הצפיות. הדברים אמורים ביתר שאת בשים לב לקביעות בית המשפט קמא באשר להסבריו של המשיב ביחס לפעולותיו.

בנסיבות אלה, הרי שלא נפל פגם באופן ניתוחו של בית המשפט קמא בהכרעת דינו, עת בחן את גרסת המשיב והסבריו לצורך הכרעה בסוגיית התקיימותו של רכיב המטרה שביסוד הנפשי הנדרש בעבירה שיוחסה למשיב.

130. כאמור, לטענת המשיב, הוא ביצע משיכות רבות בסכום של ₪ 49,000 משיקולי יעילות, לשם חיסכון בזמן וכדי להימנע מהצורך לקבל אישור מיוחד מבנק הדואר בירושלים, תהליך מסורבל שאורך זמן רב.

כאמור, בית המשפט קמא נתן אמון בגרסת המשיב וקבע, כי אף שנקודת המוצא היא שמעשי המשיב מעוררים חשד, הרי שהמשיב פרש גרסה אלטרנטיבית לגרסת המערערת, בה נימק את פעולותיו וסיפק הסברים המטילים ספק בפליליות מעשיו. בחינת גרסת המשיב, הן בחקירותיו במשטרה והן בעדותו בבית המשפט, מעלה, כי קביעות בית המשפט קמא בהקשר זה, יש להן על מה שיסמכו.

131. כך, בהודעתו מיום 26.1.17 (ת/8), נשאל המשיב באשר לפיצולים של משיכות הכספים והשיב:

"ש: איזה הסבר יש לך לפיצולים של המשיכות?

"ת: הכל מטעמי זמן וזהו, משיכה של 49 אלף אתה לא צריך לעמוד הרבה זמן ואתה מושך את הכסף. למה בבנק הפועלים לאורך כל השנים אין משיכה כזאת? בבנק הדואר צריך להזמין מראש את הכסף לצורך משיכה גדולה". (עמ' 3, ש' 53 - 56).

בחקירתו מיום 15.5.17 (ת/10), הסביר המשיב, כי ביצוע משיכות הכספים היומיות בבנק הדואר בסכום של

49,000 ₪ נעשה מטעמי נוחות ויעילות. כך, בעמ' 6, ש' 148 - 170:

"שאלה: ...מה ההסבר שלך לביצוע פעולות אלו בסכומים של 49 אלף ₪ בכול משיכה יומית?

תשובה: אני כבר הסברתי לך ואני הסביר שוב, עד סכום משיכה של 50 אלף ₪ הפקיד שמולך בבנק הדואר בודק שיש היתרה למשיכה ונותן לך, משיכה מעל 50 אלף ₪ גוררת אחריה בירוקרטיה בלתי נסבלת שעורכת מעל שעתים בה נדרש לקבל אישור בפקס ובכתב מהמנהלים בירושלים שרק שני המנהלים בירושלים מאשרים משיכה של מעל 50 אלף ₪ לכל אחד בארץ. כמו כן בנק הדואר לא מתנהל בצורה של בנק רגיל וברוב המקרים במשיכות גדולות בכול המקרים צריך להזמין כסף מראש לסניף כי בנק הדואר לא מחזיק מזומנים כמו סניף בנק רגיל. אז צריך להזמין מראש את הכסף.

שאלה: אני חוזר ושואל אותך - מה הסיבה שאתה נוקט בשיטה זו של משיכת מזומן יומית בסכום כולל של 49 אלף ₪ שהוא סכום נמוך מסך הדיווח עפ"י החוק של 50 אלף ₪?

תשובה: אני מסביר לך למה מאז 2010 שאני עובד עם בנק הפועלים מעולם לא הייתה לי משיכה של 49 אלף ₪ ורק כשאני התחלתי לעבוד עם בנק הדואר יש לי משיכות של 49 אלף ₪, הסיבות הן בירוקרטיה בלבד. יש לי גם משיכות גדולות של 200 אלף ו-300 אלף ₪.

שאלה: "הבירוקרטיה" שאתה מכנה פה היא למעשה פעולה שנדרשת עפ"י החוק בכדי למנוע הסתרה ודיווח על משיכות מעל 50 אלף ₪. מה תגובתך?

תשובה: אני לא מתפקידי לדווח אלא בנק הדואר הוא זה שמדווח ולא ניסיתי להסתיר פה שום דבר כי מידי שבוע יש פה משיכה של מעל 50 אלף ₪ שהיא מדווחת אז המשיכה של 49 אלף ₪ היא אך ורק בגלל הבירוקרטיה". (הטעויות במקור - י.ש.).

בחקירתו, המשיב עמד על כך שהצורך באישור למשיכות בסכום של 50,000 ₪ הינו בבנק הדואר בלבד ולכן לא ביצע משיכות מתחת לסכום זה כאשר עבד עם בנק הפועלים. עם זאת, בשל הרצון לחסוך בעמלות, עבר לעבוד עם בנק הדואר, אז נאלץ למשוך כספים בסכומים שמתחת ל-50,000 ₪, כדי להימנע מהצורך באישור מהסניף בירושלים, אשר אורך זמן רב. כך נשאל והסביר בהמשך אותה חקירה:

"שאלה: אני מציג בפניך וממרקר בירוק - שאתה מבצע באותו יום שני משיכות של 49 אלף ₪ כול אחד בהפרש של שעתיים שלוש אחד מהשנייה. מדוע אתה נוקט בשיטה זאת מדוע אתה לא משוך את מלוא הסכום של 98 אלף ₪ במכה אחת באותו יום אלא מפצל את שני המשיכות באותו יום?

תשובה: אני מסביר לך - אלף רוב הזמן אין בבנק הדואר סכומים גדולים. בית - הבירוקרטיה שעורכת במשיכה של מעל 50 אלף ₪ בבנק הדואר אינה בירוקרטיה של בנק רגיל, בבנק רגיל משיכה בכל סכום עורכת מספר דקות, הבירוקרטיה של בנק הדואר במשיכה של מעל 50 אלף ₪ עורכת מעל שעתיים וכמו כן היא גורמת לך להפסדים רבים מכיוון שהציינג סגור ואני עובד היחיד הציינג. כאשר אני יוצא למשיכה כזאת דלתות הציינג סגורות, משיכה של מתחת ל-50 אלף ₪ בבנק הדואר עורכת מספר דקות בודדות, זו הסיבה היחידה למשיכות שלי בבנק הדואר בפחות מ-50 אלף, לאורך כל שנות עבודתי מעולם לא ביצעתי משיכות כאלו בבנק אחר, בנק הדואר הוא בנק שמתרכז בשני מנהלים יחידים שיושבים

בירושלים ומאשרים משיכת מזומנים שמעל 50 אלף ₪". (הטעויות במקור - י.ש.).

בעדותו בבית המשפט חזר המשיב על גרסתו זו, תוך שהסביר ביתר פירוט את תהליך המשיכה של סכומים מעל 50,000 ₪ ומתחת ל-50,000 ₪:

"ש. תסביר על התהליך של המשיכה אצל אמיר עד 50,000 ₪ ומעבר ל- 50,000 ₪, כל הפעולות שאתה נדרש לעשות וכל הליך בנפרד.

ת. לגבי בנק הדואר משיכה עד 50,000 ₪, הייתי ניגש למשרדו של אמיר עמר, הוא היה סורק את תעודת הזהות שלי, מזהה אותי, בודק שיש יתרה למשיכה, שולח את צילום תעודת הזהות שלי לירושלים. לאחר דקות אחדות הייתי יוצא ממשרדו עם הכסף. אציין שלרוב הכסף היה מוכן, ספור, או שאני הייתי מתקשר אליו או שהוא היה מתקשר אלי. זה היה כל יום. אמיר היה ממלא את טופס המשיכה או ידנית או ממוחשב, לפעמים בשיקים עצמיים שלי ולפעמים בשובר של בנק הדואר, אני הייתי רק חותם. הכסף היה מוכן בחבקים ספורים שהמכונה היתה מוציאה, אז לרוב לא הייתי סופר את הכסף. הייתי נכנס למשרד צדדי של אמיר עמר ללא צורך בהמתנה בתור, בלי לקחת מספר, בלי להמתין אפילו לא דקה.

משיכה שמעל 49,000 ₪ - הייתי ניגש לאמיר, נותן לו את תעודת הזהות שלי, הוא היה סורק אותה לירושלים, הייתי מתקשר למיכל שיושבת בבנק הדואר המרכזי בירושלים ואומר לה את סכום המשיכה שהנני רוצה לבצע. זה היה סיוט לתפוס אותה בטלפון, פקידה אחת שיושבת על כל הנש"מים בארץ. לאחר שהייתי מקבל ממנה מענה, היתה מבקשת ממני לשלוח לה קבלות תומכות לסכום שאני רוצה לבצע את המשיכה. אלו העתקי קבלות שנתתי ללקוחות. בכל פעולה היו יוצאות שתי קבלות, אחת ללקוח ואחת לי.

את הקבלות הייתי נותן לאמיר או לאחת הפקידות שלו, הייתי נותן את כלל הקבלות, והם היו מפקסים אותן למיכל.

ברצוני לציין שבבנק הדואר המשיכות לא היו עגולות. זאת אומרת, הסכומים לא כמו בבנק הפועלים שזה 200,000 ₪, אלא מספרים בלתי עגולים בהתאם לקבלות שהייתי שולח למיכל. זאת במקרים של משיכות מעל 49,000 ₪.

לאחר סיום משלוח הקבלות הן בפקס והן בסריקה, הייתי עובר את אותו תהליך בדיוק של לתפוס את מיכל כדי לאשר את קבלת הקבלות והאישור על ידה. לאחר קבלת האישור ממיכל הייתי ניגש לסניף הדואר המרכזי ומבקש למשוך את הכסף. לרוב היו אומרים לי שהברנקס יגיע יומיים שלושה, הייתי מתאם עם המנהלת בסניף הדואר המרכזי את המשיכה". (עמ' 24 לפרוטוקול הדיון מיום 8.2.21, משורה 12 ואילך).

מדברי המשיב עולה, כי פעולותיו בוצעו בתיאום ועל דעת מנהל סניף בנק הדואר, אמיר עמר, אשר היה מורשה לטפל במשיכות של עד 50,000 ₪ בלבד, ללא אישור הסניף בירושלים. המשיב אף ציין, כי לדברי עמר, יתר הנש"מים בסניף היו מתנהלים באותו האופן.

132. בית המשפט קמא בחן היטב את גרסת המשיב בהודעותיו, תוך שהתייחס לטענת המערערת בדבר כבישת המשיב את גרסתו ודחה טענה זו. מעבר לעקביות בגרסת המשיב, ממנה התרשמתי גם אני, כאמור, הרי שבית המשפט קמא מצא, כי סימני אמת מובהקים בגרסת המשיב שכנעו בגרסתו. בראשם ציין את מתן גרסתו בהזדמנות הראשונה, את העובדה שבתקופת התנהלותו בבנק הפועלים, זמן לא רב

קודם שעבר לבנק הדואר, שלא ביוזמתו, נמנע מפיצולים לסכומים הנמוכים מ-50,000 ₪, ומשך לרוב סך של 200 אלף ₪, שהיה הסכום המקסימלי היומי למשיכה, וכן את התנהגותו הגלויה בבנק, את דבריו כי האמין שיש דיווח על נשמי"ם גם אם לא עוברים את סכום חובת הדיווח, ואת ההסברים המשכנעים האחרים, בעדותו בבית המשפט קמא, שהותירה אמון. בהקשר זה קבע, כי תשובותיו של המשיב לשאלות התובע היו מספקות, וטענות המערערת לא סדקו את גרסתו.

קביעותיו אלה של בית המשפט קמא ראויות ומצאתי, כי הן נתמכות היטב במארג הראייתי הכולל.

133. יתרה מזו, בית המשפט קמא קבע, כי טענת המשיב ולפיה, משך משיכות רבות בסכום של 49,000 ₪ בשל יעילות, לשם חיסכון בזמן, וכדי להימנע מהצורך לקבל אישור מיוחד מבנק הדואר בירושלים, נתמכת בגרסתו של מנהל הסניף, עד התביעה אמיר עמר.

בחינת עדותו של עמר מעלה, כי אכן עדותו תמכה את גרסת המשיב בפרטים רבים. כך, למשל, עמר אישר את מנגנון משיכת הכספים בבנק הדואר בסכומים של מעל 50,000 ₪ ומתחת ל-50,000 ₪, באופן העולה בקנה אחד עם תיאורו של המשיב:

"ש. תספר מה היתה הפרוצדורה עד לתחילת שנת 2017 באשר למשיכת כספים עד לסכום של 50,000 ₪.

ת. לי יש רמת הרשאה עד 50,000 ₪. בסניפים גדולים יש אולי שני בעלי הרשאה, בסניף שלי רק אני בעל הרשאה. אם לקוח פרטי בא לוקחים ת"ז, הוא חותם ומוודאים עם דוגמת החתימה. פותחים את הכספת ומבצעים משיכה של עד 50,000 ₪.

לשאלת בית המשפט, כמובן שגם בודקים אם יש יתרה.

ש. ומה עם לקוח עסקי?

ת. זו אותה פרוצדורה, לקוח עסקי או פרטי.

ש. כמה זמן לוקח תהליך המשיכה מרגע שהוא מגיע ועד שהוא יוצא לדרכו עם הכסף?

ת. כ- 20 דקות.

ש. תאר מה הפרוצדורה של משיכה למעלה מ- 50,000 ₪ עד 2017.

...

ת. לי אין הרשאה למשיכת הסכום הזה. אני בודק אם יש יתרה, הלקוח מציג ת"ז, חותם על שובר, אנו סורקים את צילום הת"ז וחתיתם הלקוח ומעביר זאת למוקד בירושלים שרק הוא מאשר משיכה מעל 50,000 ₪. הם עושים את הבדיקות שלהם ורק הם נותנים את האישור. כאשר האישור ניתן אני רושם מי נתן את האישור. אנו מתקשרים למוקד מספר דקות לאחר השליחה על מנת לוודא הגעת המסמכים. עושים בדיקות מול הלקוח, לדוגמא: ת"ז, שם האב,

שאלות זיהוי". (עמ' 6 לפרוטוקול הדיון מיום 17.11.20, משורה 23 ואילך).

יוער, כי אמנם עמר העיד, כי ההפרש בין משיכה בסכום שמתחת ל-50,000 ₪ לבין משיכה בסכום שמעל 50,000 ₪ הינו כרבע שעה עד 20 דקות ואף יכול להגיע ל-40 דקות, ולא כשעתיים, כפי שתיאר המשיב בחקירתו ת/10. עם זאת, בית המשפט קמא התייחס לנקודה זו ולא ראה לזקוף פער זה לחובת המשיב, מן ההנמקות המפורטות בהכרעת הדין בהקשר זה, אשר הינן ראויות, הגיוניות, מתיישרות עם השכל הישר והיגיון הדברים, ויש להן על מה שיסמכו. מנגד, בית המשפט קמא התרשם שההליך לאישור משיכה העולה על 50,000 ₪, אכן היה ארוך משמעותית, מכביד ומסורבל וכי קיצור הזמן הנו מניע סביר לפיצול משיכות. מסכימה אני עם קביעת בית המשפט קמא בהקשר זה, כי הימנעות מבירוקרטיה הינה מטרה סבירה והגיונית לכך שבנסיבות אלה, לקוח, ובמיוחד נש"ם, הזקוק לתזרים מזומנים לשם ניהול עסקו, יימנע ממשיכות מעל 50,000 ₪.

זאת ועוד, עמר אישר, כי עובר לפתיחת חשבונו בבנק הדואר, המשיב שוחח עמו, תוך שהסביר את הרקע לרצונו לעבור בבנק הדואר במקום בבנק הרגיל עמו עבד עד אותו שלב, בשל הקשיים שבעבודה עם הבנקים הרגילים, כפי שתיאר המשיב בחקירתו ובעדותו (ראו עמ' 10 לפרוט', ש' 18 ואילך).

כן אישר עמר, כי הסביר למשיב את המגבלות במשיכת סכומים שמעל 50,000 ₪ בסניף בנק הדואר שניהל:

"ש. הנאשם טוען שהוא ידע ממך את המגבלה של האישור.

ת. הוא ידע על המגבלה של הסכומים, לא לגבי ענייני הסמכות ורמת ההרשאה. הוא ביקש ממני למשוך מעל 50,000 ₪ והסברתי לו שבסניף זו בעיה מבחינת הסכומים. מדובר בשיקולים של הגנה כדי למנוע החזקת סכום גבוה". (עמ' 10 לפרוט', ש' 17 - 19).

כן אישר עמר, כי נש"מים נוספים התנהלו באותו אופן בו התנהל המשיב ומשכו בסניף בנק הדואר משיכות בסכומים הנמוכים מ-50,000 ₪ לשם היעילות והחיסכון בזמן:

"ת.ברגע שרצו למשוך מתחת ל- 50,000 ₪ ראו שאני מאשר וברגע שרצו יותר אז ראו את הפרוצדורה. הוא לא היה היחיד בעניין הזה.

ש. היו נש"מים נוספים שהבינו את המגבלה הזו ומשכו מתחת ל- 50,000 ₪?

ת. כן". (עמ' 10 לפרוט', ש' 24 - 27).

ובהמשך (עמ' 17 לפרוט', ש' 9 - 21):

"ש. אמרת שהיו נש"מים נוספים בסניף שלך, למשל איציק כהן אותו הזכרת בהודעתך וגם ברוך קליין וגם יחזקאל גבאי.

ת. אני מכיר את גבאי אבל הוא לא עבד אצלי בסניף, האחרים כן.

ש. זה נכון שגם הם היו פועלים מולך של משיכות של 49,000 ₪ כדי לקצר את הזמן?

ת. אני לא יודע אם דווקא 49,000 ₪ אבל פחות מ- 50,000 ₪.

...

ש. רומן טוען, והוא טען זאת בהרבה מקומות כשחקרו אותו, הוא הסביר שהסיבה שהוא משך 49,000 ₪ זה כי הוא ידע שמעל 50,000 ₪ הוא צריך לעבור תהליך אחר וארוך והסיבה היחידה מבחינתו של המשיכות הרבות של 49,000 ₪ היתה כדי לחסוך את הזמן, הוא הסביר זאת בהרבה דרכים בהודעתו. אתה מכיר את זה שהוא ניסה לחסוך זמן ולכן משך 49,000 ₪?

ת. כל מיני לקוחות מבקשים לחסוך זמן, בעיקר הנש"מים, הם היו לחוצים. בעקרון כן".

עמר אף אישר, כי להתרשמותו, המשיב ביצע את משיכותיו היומיות בסכומים של 49,000 ₪ משיקולים של חיסכון בזמן:

ש. זה נכון שאתה התרשמת שהסיבה שרומן מושך 49,000 ₪ אצלך זה בגלל הזמן?

ת. מה שאני הרגשתי שזה בגלל הזמן. הוא היה לחוץ כל הזמן. הם הנש"מים היו כל הזמן לקצר זמנים".

(עמ' 18 לפרוטוקול הדיון מיום 17.11.20, משורה 29 ואילך).

134. כך, לאור ממצאיו ולפיהם, גרסתו של עמר תומכת בגרסת המשיב יותר מאשר סתרה אותה, ובהתבסס על כלל הראיות שהובאו בפניו, שוכנע בית המשפט קמא, כי מנגנון משיכת המזומנים בבנק הדואר לגבי סכומים הקטנים מ- 50,000 ₪, היה יעיל לאין ערוך מהמנגנון למשיכת סכומים העולים על 50,000 ₪, וכי החיסכון המשמעותי בזמן היווה במקרה זה שיקול משמעותי, אשר יש הגיון בטענה כי הניע את המשיב במעשיו. עוד קבע, כי כנש"ם, היה המשיב זקוק לתזרים מזומנים רציף וזמין, ולכן החלטתו לבצע משיכות רבות בסכומים הנמוכים מ- 49,000 ₪ הינה החלטה סבירה, משנמצא כי היעילות וקיצור זמן ההמתנה הינם משמעותיים. מכאן הסיק בית המשפט קמא, כי לא הוכח שהמשיב פעל לשם המטרה הפלילית של סיכול הדיווח. קביעותיו אלה של בית המשפט קמא ראויות, ואיני רואה להתערב בהן.

כאמור, אף המערערת הסכימה, לצורך הערעור, לצאת מנקודת הנחה, כי המשיב הוכיח, או לכל הפחות הטיל ספק, כי לא רצה לסכל את הדיווח, אלא רצונו היה חיסכון בזמן.

135. בטיעוניה בפנינו הפנתה המערערת לת"פ (ת"א) 40083/07 **מדינת ישראל נ' חג'אמי** (4.9.12)

בטענה, כי שם הוחל כלל הצפיות על עבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון. ואולם, עיון בהכרעת הדין מלמד, כי באותו מקרה, דחה בית המשפט את הסברי נאשם באשר לדרך פעולתו וקבע, כי ברי הוא שבשעה שפעל כפי שפעל, הייתה לנאשם מודעות בפועל, או לכל הפחות ישנה סבירות גבוהה מאוד להתקיימות מודעות בפועל, לכך שמחדליו יגרמו, הלכה למעשה, למחדלי דיווח בניגוד לחוק איסור הלבנת הון. בכך, שונה מקרה זה מהמקרה דנן, בו קיבל בית המשפט קמא את הסברי המשיב באשר למשיכות שביצע.

עוד הפנתה המערערת לת"פ (ת"א) 3725-08-17 **מדינת ישראל נ' פרלמן** (28.6.21), שם הורשע הנאשם בריבוי עבירות של הלבנת הון. עיון בהכרעת הדין מעלה, כי עניין פרלמן שונה מענייננו בכך, ששם נקבע, כי הנאשם הסתיר במכוון מידע שאותו נדרש למסור לבנקים על פי חוק וזאת, במטרה למנוע דיווח על ידי הבנקים לרשות לאיסור הלבנת הון. בית המשפט שם קבע, כי די בכך כדי להוכיח, כי הנאשם צפה ברמה גבוהה של הסתברות, כי תוצאות מעשיו יהיו סיכול של משטר הדיווחים. כן נקבע בעניין פרלמן, כי הנאשם אישר שפעל כפי שפעל לטובת ילדיו, כאשר כל הדרכים כשרות מבחינתו, גם אם מדובר במעשים פליליים וכי הנאשם גילה שהיה ער לכך שמעשיו חרגו למישור הפלילי עוד בחקירותיו במשטרה. אלא שבענייננו, כאמור, המשיב הכחיש מכל וכל, כי פעל במטרה לסכל את הדיווח, הבהיר כי לידו, פעל בצורה גלויה, הסביר את הטעמים לפעולותיו ושכנע, כי לא פעל ממניעים פליליים.

136. כאמור, כבר בחקירתו במשטרה עמד המשיב על כך שפעל באופן גלוי וללא כל כוונה להסתיר את פעולותיו. בהקשר זה הסביר, כי בכל פעם שהגיע לבצע משיכה, תעודת הזהות שלו נסרקה ונשלחה לירושלים וכי סבר, שממילא הוא חשף לדיווח סובייקטיבי על ידי מנהל הסניף, בפרט בהיותו נש"מ ולא לקוח רגיל. כך העיד, בעמ' 44 לפרוט', ש' 14 ואילך:

"ש. כנותן שרות פיננסי בעצמך, אתה ידעת באופן ודאי שהפעולה שאתה עושה, של משיכת המזומן של 49,000 ₪ היא באופן ודאי הולכת לסכל את הדיווח האוטומטי שיוצא לרשות לאיסור הלבנת הון?

ת. חד משמעית לא. קודם כל, נש"מ זה לא אותו דבר כמו לקוח רגיל. העבירו אותי לסניף יעודי לנש"מים, שזה בעצם בנק בתוך בנק. אם היה בא אלי לקוח רגיל וקבוע והיה עושה משיכה של פחות מ- 50,000 ₪ לא הייתי סורק את תעודת הזהות שלו אחרי שהכרתי אותו. לעומת זאת, אני כשהגעתי לבנק הגעתי בצורה גלויה, עם דגל אדום "הנה רומן בא למשוק", סרקו כל פעם את תעודת הזהות שלי ושלחו אותה לירושלים, לא ביקשתי מחבר שלי. בכל אחת מהעסקאות יש את תעודת הזהות שלי. אני בטוח שיש עלי דיווחים עד עכשיו.

ש. השאלה היא אחרת, לא שואלים מה היה על אותו סניף לעשות אלא על המערכת האוטומטית שאותה אתה מכיר היטב כנש"מ, שאם לקוח בא עם פחות מ- 49,000 ₪ המערכת עצמה לא מדווחת לרשות לאיסור הלבנת הון אלא רק אתה, כנותן שרות, מדווח.

ת. הייתי בטוח בתור נש"מ שאני מדווח על 49,000 ₪ ממש כמו על 200,000 ₪. דיווח אוטומטי על עסקאות מעל 50,000 יש רק על לקוח רגיל ואני חשבתי שעל נש"מ יש תמיד דיווח".

המשיב אף ציין, כי אילו היה מנסה להסתיר את פעולותיו, הרי שהיה מבצע משיכות בסניפים שונים. כן הסביר, כי דיווח סובייקטיבי, כפי שסבר שמתבצע באשר למשיכותיו, הינו דיווח חריג אשר דווקא ממקד אליו את תשומת הלב, וזאת, בניגוד לדיווח אוטומטי. כך העיד בעמ' 28 לפרוט', ש' 8 - 18:

"ש. השאלה שהפנו אליך היא שאולי למרות שאתה מושך בבנק הפועלים סכומים גבוהים שעליהם יש דיווח, אתה עדיין רצית להסתיר את הפעולות בבנק הדואר.

ת. כפי שציין אמיר עמר בעדותו, בתור לקוח של בנק הדואר הינך יכול לבצע פעולה בכל סניף של בנק הדואר. לקוח שמנסה להסתיר דיווח ילך כל פעם לסניף דואר אחר, לא יחזור 165 פעם לאותו הסניף, הוא מפחד מדיווח אנונימי. אם מנהל הסניף או אחת הפקידות רואה שמבוצעות פעולות לא תקינות מחובתו לדווח על כך. לקוח שהיה רוצה להימנע מדיווח היה הולך כל פעם לסניף אחר כדי לא לעורר חשד ולא חוזר 165 פעם לאותו סניף. דיווח סובייקטיבי הוא דיווח חריג שמדליק את הכל עליך, זה לא דיווח רגיל כמו שיוצא דיווח אוטומטי במשיכות אחרות.

ש. מספר הדיווחים שמקבלת הרשות לאיסור הלבנת הון הוא בטח אדיר.

ת. נכון והם נותנים דגש דווקא לדיווחים הסובייקטיביים המתריעים על משהו לא תקין".

137. בית המשפט קמא מצא, כי אף שהשאלה האם דיווח סובייקטיבי ביחס לפעולות המשיב אכן בוצע, נותרה ללא מענה, בשל החיסיון הסטטוטורי החל על כך, הרי שהמשיב הגביר את הספק באשמתו, שעה שבית המשפט קמא מצא היגיון בטענתו, כי מבחינתו פעל בשקיפות, חרף ידיעתו שהוא נתון לביקורת תדירה של עובדי בנק הדואר, העלולים לדווח על מעשיו באופן יזום, בהתאם להוראות החוק.

קביעה זו של בית המשפט קמא בדין יסודה. אכן, משהציג המשיב, כי כל פעולותיו נעשו באופן גלוי וחשוף, בידיעת מנהל הסניף, כאשר פרטיו מצולמים עם כל משיכה ומועברים לסניף בירושלים, הרי שבר, כי פעל ללא כוונה להסתיר את פעולותיו. הסברו, כי סבר שהינו חשוף ממילא לדיווח סובייקטיבי על ידי מנהל הסניף הינו סביר ואף אני רואה לקבלו. הדברים נתמכים אף בדברי מנהל הסניף עמר בעדותו ולפיהם, לא ראה בעיה באופן בו ביצע המשיב את משיכות הכספים (עמ' 17 לפרוט', ש' 7 - 8):

"ש. מבחינה מקצועית ומבחינת נהלים לא ראית שום בעיה במשיכות של ה- 49,000 ₪ של רומן?

ת. היה לו רישיון, נעשו כל הבדיקות ולא היתה כל בעיה".

בצדק העיר בית המשפט קמא, כי פעילות המשיב, אילו היה בה חשד, הייתה מחייבת דיווח לרשות להלבנת הון על פי סעיף 12 לצו הדואר, ואם דיווח כזה לא נעשה, הרי שיש לשאול מדוע, וכי אין בשאלת הדיווח בפועל, שלא נענתה, כדי להיזקף לחובת המשיב.

138. המערערת טענה כנגד הקישור שערך בית המשפט קמא, כלשונה, בין הדיווח האוטומטי לדיווח הבלתי

רגיל, תוך שהדגישה את השוני הסמנטי והמהותי בין שני סוגי דיווחים אלה. ואולם, יש להדגיש בהקשר זה, כי בית המשפט קמא לא ערבב בין שני סוגי הדיווחים ולא קישר בין השניים, אלא ראה בטענת המשיב ולפיה, סבר שהוא חשוף לדיווח בלתי רגיל, כאות אמת למהימנות גרסתו. כך, בית המשפט קמא לא קבע, כי די בדיווח בלתי רגיל חלף דיווח אוטומטי, או כי יש בו כדי להחליף את הדיווח אוטומטי, אלא התייחסותו בהקשר זה הייתה בפריזמה של היסוד הנפשי הנדרש בעבירה והוכחת רכיב ה"מטרה" אצל המשיב. כאמור, מקום בו שוכנע בית המשפט קמא בגרסת המשיב ולפיה, בין היתר, האמין כי הוא חשוף לדיווח סובייקטיבי על ידי מנהל הסניף, הרי שבית המשפט קמא ראה בכך סתירה לטענת המערער, כי המשיב פעל במטרה לסכל את משטר הדיווחים.

יתרה מזו, כאמור, בית המשפט קמא שוכנע, כי המשיב סבר שהוא חשוף לדיווח חריג אשר מפנה את הזרקור לפעולותיו ובכך, הינו חשוף ביתר שאת לתשומת ליבה של הרשות להלבנת הון. בנסיבות אלה, הרי שיש צדק בקביעתו, כי המשיב הניח, כי הוא אינו מסכל את הדיווח באמצעות משיכותיו בסכומים הנמוכים מסף הדיווח האוטומטי ובכך, יש כדי לשלול את היסוד הנפשי שעניינו "מטרה" לסיכול הדיווח, או לכל הפחות, להטיל ספק סביר בהקשר זה.

139. בטרם סיום אעיר, כי המערער הקדישה חלק נכבד מטיעוניה לתכלית חוק איסור הלבנת הון, כאשר הדגישה, כי חוק זה נועד להילחם בתופעה של "הלבנת הון" על ידי עבריינים וארגוני פשיעה למיניהם. עוד הוסיפה, כי תכלית החוק לקבוע איסורים על מנת למנוע עשיית פעולה ברכוש, לעיתים באמצעות המערכת הפיננסית, במטרה להטמיע רכוש שמקורו בפעילות עבריינית, בתוך רכוש הנושא אופי חוקי ותמים, תוך טשטוש מקורו הבלתי חוקי של הרכוש. כן הדגישה, כי העיקרון עליו בנוי חוק איסור הלבנת הון הוא דיווח גורף, רחב ומלא, מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא יאה ניתן אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. ברי הוא, כי אף אני שותפה לתכליות ראויות אלו.

ואולם, במקרה דנן, בשים לב לנסיבותיו המיוחדות, כאשר עסקינן בנש"מ, אשר עיסוקו מצריך תזרים מזומנים ואשר ביצע פעולותיו באופן גלוי ושקוף, תוך שיתוף פעולה של מנהל סניף בנק הדואר, שהעיד אף הוא, כי לא התרשם שפעולותיו נגועות בבעייתיות, אלא כי פעל מתוך שיקולי חסכון בזמן, ישנו קושי ממשי בטענה, כי עסקינן בפעולות שבוצעו במטרה לסכל דיווח לרשות להלבנת הון, בניסיון לטשטש את מקורם הבלתי חוקי של כספים, או מתוך כוונה פלילית אחרת.

140. בהינתן כל האמור לעיל, הייתי מציעה לחברתי לדחות את הערעור ולהותיר את הכרעת דינו המזכה של בית המשפט קמא על כנה.

**יפעת שיטריט,
שופטת**

הנשיאה, אסתר הלמן, אב"ד :

מסכימה.

**אסתר הלמן, שופטת
נשיאה**

השופטת אוסילה אבו אסעד :

מסכימה.

**אוסילה אבו-אסעד,
שופטת**

סוף דבר, הוחלט פה לדחות את הערעור.

ניתן והודע היום כ' תמוז תשפ"ב, 19/07/2022 במעמד הנוכחים.

**אוסילה אבו-אסעד,
שופטת**

**יפעת שיטרית,
שופטת**

**אסתר הלמן, שופטת
נשיאה**

הוקלדעלידיאורממן